15 ՅՈՒՆԻՍ 2002 ՇԱԲԱԹ 111(2556)

Ազգ

Azg
armenian daily

Թուրք պաշտոնյան Բաքվում գաղտնի բանակցություններ է վարում

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայի արտգործնախարարության մի պաշտոնյա Բաքու է ժամանել գաղտնի բանակցությունների: Ըստ ադրբեջանական «Էխո» թերթի, բանակցությունների առարկան թուրքական եւ ադրբեջանական կողմերի գործողությունների համաձայնեցումն է Հայաստանի եւ Թուրքիայի արտգործնախարարների հունիսի 25-ին Ստամբուլում սպասվելիք հանդիպումից առաջ:

Ըստ «Ազատության», սա այն պաշտոնյան է, որի մասին «Թըրքիշ դեյլի նյուզը» գրել էր, թե եվրոպական քաղաքներից մեկում մինչեւ հունիսի 17-ը գաղտնի բանակցություններ է վարելու Հայաստանի արտգործնախարարության պաշտոնյայի հետ նախապատրաստելու Օսկանյան-Ջեմ հանդիպումը:

ԴԱՎԱՃԻՐ ԱՅԾ

Բաքվում Լիպարիտյանը գրքի համար ոչ միայն նյութեր է հավաքում, այլեւ հավաքած նյութերը խնամքով պահեստավորում է

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Արմենպրես գործակալությունը հունիսի 13-ի հաղորդագրությամբ տեղեկացրել էր Հայաստանի նախկին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի Բաքու կատարած մասնավոր այցի մասին: Գործակալությունը հաղորդագրության համար հիմք էր ընդունել ադրբեջանական «525-րդ» թերթի տվյալները:

Հարկ է սակայն նշել, որ հունիսի 13-ին Լիպարիտյանի այցին անդրադարձել է նաեւ «Զերկալո» թերթը, որը նույնպես ադրբեջանական է: Այս թերթում այցի նպատակը «իր առաջիկա գրքի համար հայ-ադրբեջանական հակամարտության մասին նյութեր հավաքելու» Լիպարիտյանի մտադրություններով է բացատրվում: Ի դեպ, երեք տարի առաջ այդ նույն «նպատակով» Լիպարիտյանը եղել էր Բաքվում: Նրա առաջին գիրքը հրատարակվեց, սակայն դրա մեջ ոչ աղբյուր է նշված, ոչ էլ որեւէ ծանոթագրություն:

Եթե Լիպարիտյանի առաջիկա գիրքը նույնպես հրատարակվի առանց աղբյուրի ու ծանոթագրության, ուրեմն, պետք է ենթադրել, որ նա Բաքվում «հայ-ադրբեջանական հակամարտության» վերաբերյալ հավաքած նյութերը խնամքով պահեստավորում է: Հարցը, սակայն, նյութերը չեն, ոչ էլ դրանց պահեստավորումը, այլ Լիպարիտյանի այցի անակնկալ բնույթն ու Ադրբեջանի ղեկավարության հետ նրա հանդիպումների բովանդակությունը: Քանի որ գրքի համար նյութեր գրադարանում են հավաքում, ուստի Լիպարիտյանի մասին խոսելիս ուշադրությունը հարկ է բեւեռել ոչ թե նրա այցին, այլ Ադրբեջանի ղեկավարության հետ հանդիպումներին:

Տես էջ 3

ԵՐԿԵՐԵՍԱՆԻՆ

Ալիեւը «բացահայտել» է «փարիզյան սկզբունքները»

ԲԱՔՈՒ, 14 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանի նախագահը բացահայտել է ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման «փարիզյան սկզբունքները», որոնք նա անցյալ տարվա մարտին Ֆրանսիայի մայրաքաղաքում քննարկել է Շիրակ-Ալիեւ-Քոչարյան կազմով: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այսօր Բաքվում, ընդունելով Ֆրանսիայից ԵԱՀԿ-ի նոր համանախագահ Պեռնենին, Ալիեւը հայտարարել է, որ այդ սկզբունքների ասպեկտներից մեկն էլ «Ադրբեջանը Հայաստանի Մեղրիի շրջանի տարածքով Նախիջեւանին կապող եւ Հայաստանը Ադրբեջանի Լաչինի շրջանով Լեռնային Ղարաբաղին կապող փոխադրամիջանցքների բացումն էր»: Ընդ որում, ինչպես ընդգծել է Հեյդար Ալիեւը, կողմերը քննարկել են Մեղրիի միջանցքի նկատմամբ Ադրբեջանին եւ Լաչինի միջանցքի նկատմամբ Հայաստանին սուվերեն իրավունքներ տալու հարցը: Նա ընդգծել է, որ Փարիզի բանակցություններում հատուկ ուշադրության առարկա է եղել այն, որ երկու միջանցքներն էլ պետք է ունենան միեւնույն կարգավիճակը: Սակայն, ըստ Ադրբեջանի նախագահի, «հայկական կողմը հետագայում խախտեց այդ պայմանավորվածությունը, ինչը բանակցությունների ձախողման հանգեցրեց 2001 թվականի ապրիլին ամերիկյան Քի Վեսթ քաղաքում»: Նախագահ Ալիեւը հատկապես ընդգծել է, որ այսօր ստիպված էր բացահայտել «փարիզյան սկզբունքների» բովանդակությունն այն առնչությամբ, որ «հայկական կողմը, այդ թվում եւ պաշտոնական մակարդակով, խեղաթյուրում է դրանք եւ փորձում շահարկումներ անել այդ հարցում»: «Մենք պատրաստ ենք շարունակել բանակցությունները փարիզյան սկզբունքներով, եթե Ֆրանսիայում ձեռք բերված համաձայնությունները վերականգնվեն»,- հայտարարել է Ալիեւը: Միեւնույն ժամանակ նա ափսոսանքով նշել է, որ «Հայաստանը նահանջում է իր ասածից եւ չի ցանկանում Ադրբեջանին սուվերեն միջանցք տրամադրել Մեղրիի շրջանի տարածքով, միեւնույն ժամանակ Ադրբեջանից այդպիսի միջանցք պահանջելով՝ Լաչինի շրջանի տարածքով»: «Մենք չենք կարող դրան համաձայնել»,-հայտարարել է Ադրբեջանի նախագահը:

Պայթյուն Կարաչիում ԱՄՆ հյուպատոսարանի մոտ

Երեկ առավոտյան հուժկու պայթյուն է տեղի ունեցել Պակիստանի Կարաչի քաղաքում՝ ԱՄՆ հյուպատոսության շենքի մոտ: Ոստիկանության տվյալներով, պայթուցիկ սարքը դրված է եղել շենքի մոտ կանգնեցված ավտոմեքենայի մեջ: Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, պայթյունից զոհվել է առնվազն 5 մարդ, հարվածային ալիքից մասամբ քանդվել է հյուպատոսարանի ցանկապատը, վնասվել են 5 մեքենաներ, փշրվել են շենքի ապակիները: BBC գործակալությունը հաղորդում է 4 զոհերի եւ մեկ տասնյակ վիրավորների մասին: Որոշ տվյալների համաձայն, ռումբ պարունակող ավտոմեքենան խոյահարել է հյուպատոսարանի ցանկապատը եւ պայթել:

Սա Կարաչիում երկրորդ պայթեցումն է վերջին մեկ ամսում: Մայիսին քաղաքի «Շերատոն» հյուրանոցի մոտակայքում ռումբի պայթյունից զոհվել էին 11 ֆրանսիացիներ եւ 3 պակիստանցիներ:

Պ. Ռ.

Կլեբանովը 20-ին կժամանի Հայաստան

ԵՐԵՎԱՆ, 14. ՀՈՒՆԻՍ, ԴԵ ՖԱԿՏՈ: Հայ-ռուսական տնտեսական զարգացման միջկառավարական հանձնաժողովի համանախագահ Իլյա Կլեբանովը հունիսի 20-ին կժամանի Հայաստան՝ հայկական մի շարք ձեռնարկություններ պարտքի դիմաց ռուսական կողմին փոխանցելու եւ այսպիսով Հայաստանի ունեցած պարտքը Ռուսաստանին մասնակիորեն փակելու բանակցային գործընթացն ավարտելու նպատակով: Այս մասին այսօր լրագրողներին հայտնել է ՀՀ առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարության մեքենաշինության վարչության պետ Ալեքսանդր Նազարյանը:

Ինչպես հայտնել ենք նախորդ, Հայաստանի պարտքը Ռուսաստանին կազմում է 98 մլն դոլար: Ենթադրվում է Ռուսաստանին փոխանցել այնպիսի ձեռնարկություններ, ինչպիսիք են Հրազդանի ՋԷԿ-ը, «Մարս» էլեկտրոնային գործարանը, կառավարման ավտոմատ համակարգերի գիտահետազոտական ինստիտուտը, մաթեմատիկական մեքենաների ԳՀԻ-ն, նյութաբանության ԳՀԻ-ն: Սակայն այդ ձեռնարկությունների ճշգրիտ ցուցակը մինչեւ օրս հրապարակված չէ:

Պայթյուն Թբիլիսիի կենտրոնում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 14 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հզոր պայթյուն է որոտացել ուրբաթ օրը Շոթա Ռուսթավելու պողոտայում, «Մերիոս» հյուրանոցի եւ պատկերասրահի շենքերի մոտ. զոհեր եւ տուժածներ չկան: Պայթյունի ալիքից ջարդվել են հյուրանոցի որոշ ապակիներ: Ինչպես «Փրայմ նյուսին» հայտնել են պետանվտանգության նախարարությունում, ենթադրաբար, ոճրագործները փորձել են իրականացնել ուղղորդված գործողության պայթյուն «ինչ-որ կոնստեյների» օգտագործմամբ: Պարզվում են կատարվածի մանրամասները:

Պայթյունից անմիջապես հետո Ռուսթավելու պողոտայում անհայտ անձինք գնդակոծել են ընդդիմադիր «Ազգային շարժում - ժողովրդավարական ճակատի» գրասենյակը Բերիձեի փողոցում, որը գտնվում է պետգրասենյակի եւ արտաքին գործերի նախարարության մոտ, որից հետո հեռացել են դեպքի վայրից: Այստեղ եւս զոհեր եւ տուժածներ չկան:

Հրաժեշտ դիվանագիտուհուն

Երեկ Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանում հրաժեշտի երեկո էր: Դիվանագիտական կորպուսի եւ տարբեր կազմակերպությունների ներկայացուցիչները հրաժեշտ տվեցին վերջին 4 տարիներին Հայաստանում ծառայած ամենահամակրելի օտարերկրյա դիվանագետներից մեկին՝ Հունաստանի դեսպանության նախարար խորհրդական տիկին Էլենի Սուրանիին: Հրաժեշտի երեկոյի գլխավոր մասը «Նոր անուններ» փոքրիկ երաժիշտների փայլուն համերգն էր, որն սկսվեց դիվանագիտուհու արտառոց խոսքերով: «Ինձ հետ ամեն տեղ մի կտոր Հայաստան եմ տանելու», ասաց տիկին Սուրանին: Իսկ նրա դիվանագիտական ծառայության առաջիկա հանգրվանը լինելու է Երուսաղեմը, ուր տիկին Սուրանին նշանակված է Հունաստանի գլխավոր հյուպատոս:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Սկսվում է վճռական փուլը

Վերջնագիծը հատեց ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության խմբային մրցաշարը, որն անվանեց առաջնության պարգեւների համար պայքարը շարունակող 16 ուժեղագույններին: Բարձր արդյունավետությամբ (45 խաղում 130 գոլ, միջինը՝ 2,7 գնդակ) աչքի ընկած խմբային մրցաշարում գրանցվեցին առանձին անակնկալներ: Սպասելիները չարդարացրին եւ ժամկետից շուտ ասպարեզը թողեցին աշխարհի չեմպիոն Ֆրանսիայի, նախորդ առաջնության բրոնզե մեդալակիր Խորվաթիայի, Արգենտինայի եւ Պորտուգալիայի հավաքականները: Թերեւս ամենաանսպասելին «D» խմբի մրցաշարի արդյունքներն են, որտեղ կորեացի եւ ամերիկացի ֆուտբոլիստներին հաջողվեց ուղեգրի համար մրցապայքարում գերազանցել ընտրական մրցաշարում իրենց լավ դրսեւորած Պորտուգալիայի եւ Լեհաստանի հավաքականներին: Իրենց երկրպագուներին կրկին հիասթափեցրին ռուսաստանցի ֆուտբոլիստները՝ ոչնչով աչքի չընկնելով առաջնության հանդիպումներում: Եվ այսպես, այսօր սկսվում է առաջնության վճռական փուլը, որը խոստանում է ավելի թեժ մրցակցություն,

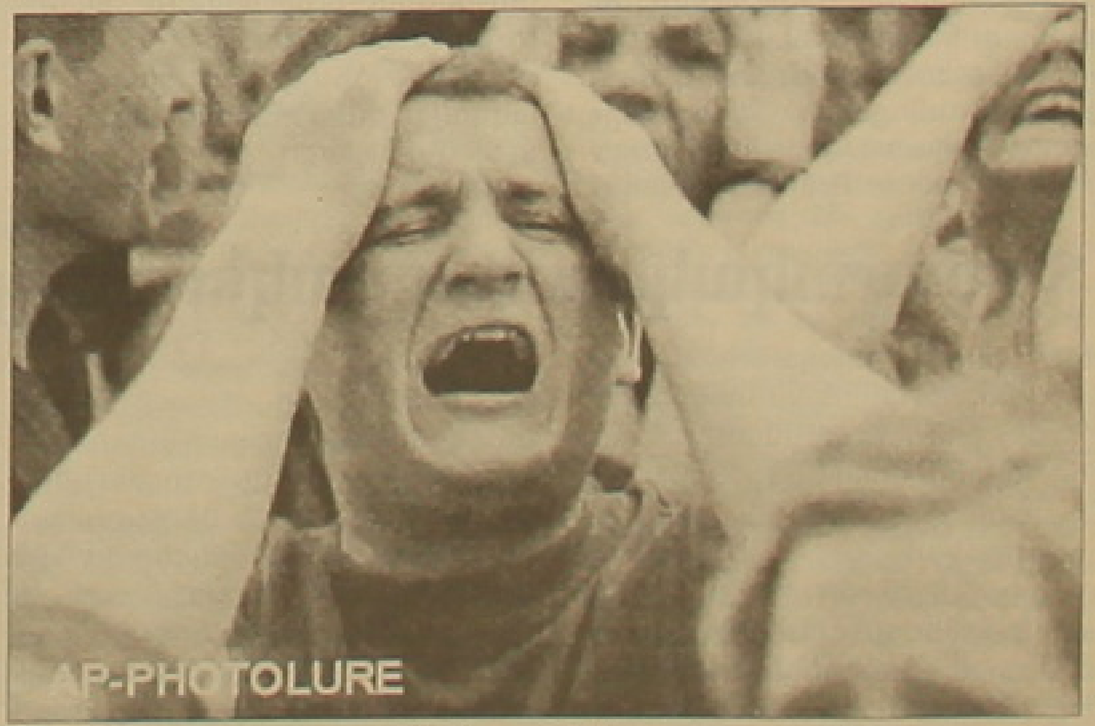

Աննկարագրելի է ռուս ֆուտբոլասերի տառապանքը

քանի որ 1/8 եզրափակիչից գործում է գավաթային խաղերի սկզբունքը՝ պարտվողը թողնելու է ասպարեզը: Այսօր կմրցեն Դանիա–Անգլիա, Գերմանիա–Պարագվայ զույգերը: Վաղը իրենց հարաբերությունները կպարզեն Շվեդիան ու Սենեգալը, Իսպանիան ու Իռլանդիան: Հունիսի 17-ին եւ 18-ին տեղի կունենան Բրազիլիա-Բելգիա, Մեքսիկա-ԱՄՆ, Ճապոնիա-Թուրքիա եւ Հար. Կորեա–Իտալիա մրցախաղերը:

Ընթացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Ակումբ, որ կայացել եւ զարգանում է

Մարկոս Հակոբյանն իրավաբան է։ Երբեւէ չի եղել որեւէ կուսակցության անդամ եւ դրա պատճառը, նրա խոսքերով, այն է, որ չի հավատացել դաշտում առկա ոչ մի կուսակցության։ Ռամկավար դառնալու որոշումն էլ հեշտությամբ չի կայացրել։ Նրա խոսքերով, երկար ժամանակ հետեւել է ավանդական կուսակցության այժմ վարած քաղաքականությանը։

«Ռամկավարներն աթոռամոլ չեն, կոնկրետ գործով են զբաղվում, պաշտոնի կռիվ չեն անում։ Կարծում եմ, որ ես էլ այս կուսակցության շարքերում շատ անելիքներ ունեմ՝ ի բարօրություն մեր ժողովրդի»։

Մարկոս Հակոբյանը 9 մեծամորցիների հետ երեկ անցավ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության շարքերը՝ կանգնելով նրանց կողքին, ովքեր ուխտել են ավանդական կուսակցության մեջ համախմբվելով ծառայել ազգին եւ հայրենիքին։

Նորագիրների կնքահայրն էր ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ Մեխակ Գեւորգյանը։

«Մեր կուսակցության համար գերխնդիր է երկրի տնտեսական առաջընթացը,– նշեց նա կուսակցական ընկերների հետ ունեցած զրույցում,– նախ եւ առաջ ՀՌԱԿ-ն այս խնդիրն է որպես կարեւորագույն դիտարկում»։

«Հայաստան-սփյուռք համաժողովին մեր կուսակցական ընկերներն ինչպիսի՞ մասնակցություն ունեցան», ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամին հարց ուղղեց «Մեծամոր» ակումբի ատենապետ Արտեմ Եղիշյանը։

Մեխակ Գեւորգյանի խոսքերով, ռամկավար ղեկավարներն ամենագործուն մասնակցությունն են ունեցել խորհրդաժողովին։ Շատ տնտեսական գաղափարներ գործնական հողի վրա են դրվել, եւ որպես դրանց շարունակություն առաջիկայում սպասվում է սփյուռքահայ ռամկավարների այցը Հայաստան։

Կուսակցական այլ խնդիրներ եւս քննարկվեցին։ Մեխակ Գեւորգյանը նորագիրներին առաջարկեց ակտիվ լինել։ ՀՌԱԿ-ը կարեւորում է իր յուրաքանչյուր անդամին, եւ որոշումների ընդունմանն ու կուսակցական քայլերին մասնակցում է յուրաքանչյուր ռամկավար։

Նույն օրը երդմնառության արարողությունն արդեն անցածները ստացան կուսակցական անդամատոմսեր։

«Մեծամոր» ակումբն անցյալ տարվա նոյեմբերին է ստեղծվել եւ արդեն կայացել է՝ իր մեջ համախմբելով քաղաքի մտավորականներին, արդեն 30-ից ավելի անդամներ ունի, քաղաքում գործում է նաեւ ակումբի գրասենյակը։

Կուսակցականներն ակտիվորեն մասնակցում են հասարակական, քաղաքական գործընթացներին, զանազան միջոցառումներ կազմակերպում։ Որպես ակումբի առաջիկա անելիքներ ատենապետ Արտեմ Եղիշյանը նշեց կլոր սեղանը՝ սահմանադրության օրվա առիթով, որին կմասնակցեն պաշտոնյաներ, իրավական ոլորտի մասնագետներ։

Արտեմ Եղիշյանի խոսքերով, «Մեծամոր» ակումբը մի քանի ամսից կայանալիք տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին կունենա կուսակցական թեկնածու կամ էլ կպաշտպանի արժանավորին։

Մ. Հ.

Ահ են արձանագրել ընդամենը մի քանի ձեռնարկություններ

Մինչդեռ մեքենաշինության եւ էլեկտրատեխնիկայի համալիրն ընդգրկում է 150 ձեռնարկություններ

Երեկ մեքենաշինական եւ էլեկտրատեխնիկական համալիրի վիճակը ներկայացրեց առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարության համանուն վարչության պետ Ալեքսանդր Նազարյանը։ Համաձայն նրա ներկայացրած տեղեկանքի, այս ոլորտում, որն ընդգրկում է նաեւ սարքաշինությունը, հաստոցաշինությունը եւ ռադիոէլեկտրոնիկան, առկա են որոշակի դրական ցուցանիշներ։ Առաջ անցնելով նշենք, որ այդ ցուցանիշներին պետք է մեծ վերապահումով մոտենանք, քանզի ոլորտի ավելի քան 150 ձեռնարկություններից արտադրության աճ են ապահովել ընդամենը մի քանիսը։ Մնացած բոլորը գտնվում են, եթե չասենք անհուսալի, ապա ծանրագույն վիճակում։ Հզորությունների չնչին մասով առավելագույնը մինչեւ 5 տոկոս, աշխատում են մոտ 40-50 ձեռնարկություններ, ինչն, իհարկե, քիչ է տարբերվում չաշխատելուց։ Այդուհանդերձ, վարչության պետը նշեց, որ այս տարվա առաջին 5 ամիսներին առկա են արտադրության 20 տոկոս, իրացման 35 տոկոս եւ արտահանման 83 տոկոս աճ։ Համակարգում աշխատում է շուրջ 7 հազար մարդ՝ 25 հազար դրամ աշխատավարձով։

Առաջընթաց արձանագրած ձեռնարկություններն են Աշտարակի «Տրանզիստորը», «Գրանդ սանը», «Հայէլեկտրապատարասը», վերջերս վերագործարկված Արմավիրի հաստոցաշինական գործարանն ու «Ալմաստը»։ Ի դեպ, վերջինիս սեփականատեր ընկերությունը («Բիզնես զարգացման կենտրոն») ձեռք է բերել նաեւ Դավիթաշենի «Արաքս» եւ Աշտարակի «Արագած» ընկերությունները եւ բանակցում է Գյումրու քարհատ մեքենաների գործարանը գնելու համար։ «Արմենմոտորը» եւ «Շափյուղան» կսկսեն ջրաչափերի զանգվածային արտադրությունը։

Ինչպես արդեն տեղեկացրել էինք **«Ազգում»**, դա հնարավոր է եղել շնորհիվ սլովակյան «Պրեմեքս» ընկերությունից ստացված շուրջ 3 մլն դոլարի ապրանքային վարկի։

«Ազգի» հարցին, թե ոլորտի նման վիճակի առկայությամբ ի՞նչ քայլեր են ձեռնարկում նախարարությունն ու վարչությունը, Ալեքսանդր Նազարյանը պատասխանեց, որ եթե այս ձեռնարկությունները խնդիրներ են ունենում, որոնք չեն կարողանում լուծել, իրենք օժանդակում են նրանց։ Իսկ համալիր ծրագիր՝ ոլորտի հեռանկարների վերաբերյալ փաստորեն գոյություն չունի։ Այն պետք է մշակվի, երբ բոլոր ձեռնարկությունները ներկայացնեն իրենց առաջարկություններն ու մոտեցումները։ Վարչության պետի տեղակալ Վանիկ Հովսեփյանն ավելացրեց, որ մեքենաշինության եւ էլեկտրատեխնիկայի համալիրի ձեռնարկությունների վերագործարկման համար մեծ ներդրումներ են անհրաժեշտ, իսկ իրենք ընդամենը ձգտում են առանձին ձեռնարկությունների մասնավորեցմամբ դրանք գործարկել։ Նշեց նաեւ, որ 16 ընկերություններ գտնվում են լուծարման գործընթացում, 4-ը սնանկ են ճանաչվել։

Վարչության պետի ու նրա տեղակալի խոսքից դատելով, լավատեսական տրամադրվածություն նրանք չունեին։ Բնագավառն առայժմ չի արժանանում երկրի ղեկավարների առանձնահատուկ ուշադրությանը։

Առայժմ նման ուշադրության կենտրոնում, ըստ վերոնշյալ պաշտոնյաների, գտնվում են քիմիան, հանքարդյունաբերությունը։ Նրանք նշեցին նաեւ, որ վերջիններիս հաջող գործունեության դեպքում «խոստացել են զբաղվել մեքենաշինությամբ եւ էլեկտրատեխնիկայով»։ Մեր կողմից նշենք, որ նման խոստում հրապարակավ տվել է առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը։

Նա խոստացել էր, որ 2002 թ. կլինի այս ոլորտին աջակցելու տարի։ Սակայն, դատելով այս տարվա առաջին 5 ամիսների պատկերից, կարելի է եզրակացնել, որ այդ խոստումն առայժմ օդում է մնացել։ Իհարկե, չենք ժխտում, որ այս բնագավառի եւ օբյեկտիվ, եւ սուբյեկտիվ դժվարություններն ու խոչընդոտները շատ ավելի են, քան արդյունաբերության այլ ճյուղերինը, ու հենց այս ճյուղն ամենածանր հարվածներ ստացավ բազմաստիճան սեփականաշնորհման հետեւանքով։ Սակայն դա ամենեւին էլ չի նշանակում, որ պետության անտարբերությունը մեր տնտեսության երբեմնի առաջատար ճյուղերից մեկի նկատմամբ պետք է շարունակվի։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Նոր հյուրանոց Երեւանի արվարձանում

Երեկ Երեւանի Սիլիկյան թաղամասում (հայտնի է որպես 15-րդ թաղամաս) բացվեց հերթական հյուրանոցը։ «Թերջան» անվանումն ունեցող հյուրանոցը կառուցել են Արեւմտյան Հայաստանի համանուն գյուղի բնակիչների հետնորդները իրենց պապերի բնակավայրը հավերժացնելու եւ հայկական հյուրասիրության ավանդույթները վերածնելու նպատակով։ Ի տարբերություն վերջերս կառուցված մի շարք այլ հյուրանոցների, «Թերջանը» նախատեսված է փոքրաթիվ այցելուների համար։ Ունի 2 երկտեղանոց էկոնոմ, 2 երկտեղանոց բիզնես, 1 լյուքս համարներ եւ 3 ապարտամենտ, ինչպես նաեւ ժամանակակից շատ ծառայություններ (բիզնես կենտրոն, բար, լողավազաններ, սաունա, մեքենաների վարձակալություն, արբանյակային հեռուստատեսություն եւ այլն)։ Հյուրանոցի արտաքին տեսքը եւ ներքին ձեւավորումը հաճելի տպավորություն են թողնում։ Այստեղ յուրատեսակ ձեւով ներդաշնակ են ազգային ավանդական ոճն ու նոր մտահղացումները։

Ա. Մ.

«ՀՅՈՒՍԻՍ-ՀԱՐԱՎ» ՄԻՋԱՆՑՔ

Սակագնային զեղչերը կնպաստեն բեռնափոխադրումների աճին

Ինչպես արդեն տեղեկացրել էինք **«Ազգի»** նախորդ համարում, հունիսի 11-12-ը Թեհրանում տեղի է ունեցել «Իրան. տարանցման հնարավորություններ» միջազգային խորհրդաժողովը, որին մասնակցել է նաեւ Հայաստանի ներկայացուցիչը։ Խորհրդաժողովում քննարկվել են «Հյուսիս-հարավ» տարանցիկ փոխադրումների միջանցքի գործունեության եւ դրան տարածաշրջանի տարբեր երկրների մասնակցության հարցերը։ Երեկ տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունից եւս լրատվություն ստացանք նշված միջոցառման մանրամասների մասին։ Հաղորդագրության մեջ նշված է, որ Հայաստանի տրանսպորտի եւ կապի փոխնախարար Հրանտ Բեգլարյանը ելույթում կարեւորել է երկու երկրների համագործակցությունը տրանսպորտի բնագավառում։ Նա նշել է, որ բեռնափոխադրումները Վրաստանի, Հայաստանի ու Իրանի տարածքով Սեւ ծովից Պարսից ծոց եւ հակառակ ուղղությամբ աճել են 2000 թ. 156 հազար տոննայի համեմատ՝ 2001 թ.-ին կազմելով 231 հազար տոննա։ Առաջարկվել է Վրաստանի եւ Հայաստանի տարածքով Իրան փոխադրվող եւ Իրանից առաքվող բեռնարկղերի համար սահմանել սակագնային զեղչեր, ինչը կնպաստի բեռնափոխադրումների աճին։ Հայկական կողմից առաջարկվել է նաեւ ավտոտրանսպորտային համագործակցության շրջանակներում պարզեցնել վիզաների տրամադրման կարգը, քանզի հայկական մեքենաները Իրանի տարածքում չեն կարող առաջանալ ավելի քան 60 կմ։ Մինչդեռ իրանական մեքենաներն, անցնելով Հայաստանի ամբողջ տարածքով, դուրս են գալիս Վրաստան։

Հայաստանի ներկայացուցիչն Իրանի ճանապարհների եւ փոխադրումների նախարարի հետ քննարկել է նաեւ Մեղրի-Քաջարան թունելի շինարարության դանդաղ ընթացքը, որի արագացմանը նպաստելու համար իրանական կողմը խոստացել է նշանակել ծրագրի համակարգող։

Ա. Մ.

Հասարակական կազմակերպությունների կառավարման ուսուցում

Ամերիկայի հայկական համագումարի հասարակական կազմակերպությունների ուսուցման եւ տեղեկատվական միջոցների կենտրոնը նպատակաուղղված է աջակցելու սոցիալական եւ առողջության պահպանման ոլորտների հիմնախնդիրներով զբաղվող ոչ առեւտրային կազմակերպություններին, ինչպես նաեւ օժանդակելու համայնքային զարգացման նախաձեռնություններին աղետի գոտում։ Կենտրոնը մարտին սկսեց «Ոչ առեւտրային կազմակերպությունների կարողությունների զարգացման» ծրագիրը, որի ավարտական շնորհանդեսը տեղի ունեցավ երեկ։ Ծրագրի նպատակն էր նպաստել Հայաստանի ոչ առեւտրային այն կազմակերպությունների հզորացմանը, որոնց գործունեությունն ուղղված է սոցիալական եւ առողջության պահպանման հիմնախնդիրների լուծմանը։ Ավարտական շնորհանդեսին նախորդել էին ՀԿ-ների հզորացման համար նախատեսված մի շարք ծրագրային միջոցառումներ. «Ոչ առեւտրային կազմակերպությունների կառավարում» թեմայով եռամսյա դասընթացներ, «Ռազմավարական պլանավորման» հարցերով խորհրդատվություն, արտագնա սեմինար՝ նվիրված ՀԿ-ների միջեւ տեղեկատվության փոխանակման եւ համագործակցության հարցերին, ինչպես նաեւ երկխոսություն ծրագրում ընդգրկված ՀԿ-ների եւ շահագրգիռ կազմակերպությունների միջեւ։

Ավարտական հանդիսության ժամանակ «Երեխաների առողջության պահպանման ասոցիացիան», «Ընտանեկան բժիշկների հայկական ասոցիացիան», «Լուսածիր», «Կանաչ ճանապարհ սերունդներին», «Հայկական հաքիթաք» հասարակական կազմակերպությունները եւ «Շնորհալի երեխաներ» հիմնադրամը ներկայացրին իրենց գործունեության հիմնախնդիրներն ու առաջիկա տարիների ռազմավարական պլանի նախագիծը եւ ստացան ավարտական վկայականներ։

Ընտանեկան բժիշկների ասոցիացիայի նախագահ Սամվել Հովհաննիսյանը շնորհակալական կարճ ելույթում խոստովանեց, որ մինչ կենտրոնի հետ անմիջականորեն շփվելը չէր պատկերացնում նրա գործունեության կարեւորությունը, մինչդեռ այսուհետեւ դժվարանում է պատկերացնել իր աշխատանքն առանց կենտրոնի հետ մշտական շփման ու համագործակցության։

Ռ. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Գրեթե մեկ դար է, ինչ մենք սփյուռք ունենք հայահոծ համայնքներով, հասարակական, մշակութային հաստատություն կառույցներով, հեռուստատեսային եւ ռադիո-ալիքներով, մեր նկարիչներով, երաժիշտներով, գրողներով, որոնք աշխարհին ապացուցել ու ապացուցում են, որ հայը պատմության վազքի մեջ դեռ չի հոգնել:

ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄ

Առաջին անգամ այսպես ի մի

Վաղը սկսվելու է գրողների առաջին համահայկական խորհրդաժողովը

Տարիներ, տասնամյակներ շարունակ մայր հայրենիք ենք հրավիրել մեր մեծերին: Հրավիրել ենք հատիկ-հատիկ: Եվ հիմա, առաջին անգամ, Հայաստանի գրողների միության նախաձեռնությամբ, Հայաստանի գրողների միությունը եւ ՀՀ մշակույթի, սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը կազմակերպում են գրողների առաջին համահայկական խորհրդաժողով, որի նպատակն է հայեցի ոգեղեն այս ուժերի համախմբումը ի նպաստ հայ ժողովրդի, Հայաստանի Հանրապետության, աշխարհի 100-ից ավելի երկրներում գործող սփյուռքահայ գաղթօջախների ամրապնդման եւ առաջին հերթին հայ գրականության:

Խորհրդաժողովի նախօրեին զրուցեցինք ՀՀ գրողների միության նախագահ **Լեւոն Անանյանի** հետ, որն այս անչափ կարեւոր հավաքի նախաձեռնողն է:

– Միշտ էլ ցանկացել ենք գոնե մեկ անգամ աշխարհի տարբեր երկրներում ապրող ու ստեղծագործող բոլոր գրողներով հավաքվել,- ասաց նա: – Ի վերջո մեր վաղեմի երազանքն իրականանում է: Հրավերներ ենք ուղարկել բոլոր հայ գրողներին եւ նրանցից շատերից արդեն ստացել ենք խորհրդաժողովին մասնակցելու խոստումն ու հավաստումը: Առավել հավաստի է, որ Երեւան կգան Զահրատը, Ռոբեր Հադդեճյանը Թուրքիայից, Թորոս Թորանյանը Սիրիայից, Պողոս Սնապյանը, Արամ Սեփեթճյանը եւ Ազատ Մաթյանը Լիբանանից, Խաչիկ Խաչերյանը Սիրիայից, Լեւոն Զեքիյանը Իտալիայից, Դայանա Տեր-Հովհաննիսյանը, Օշին Քեշիշյանն ու Հրանտ Մարգարյանը ԱՄՆ-ից, Ռուսաստանից Սեդա Վերմիշեւան, Վրաստանից Բենիկ Սեյրանյանն ու Ժորա Սնխչյանը, Անուշ Նազգաշյանը Երուսաղեմից...

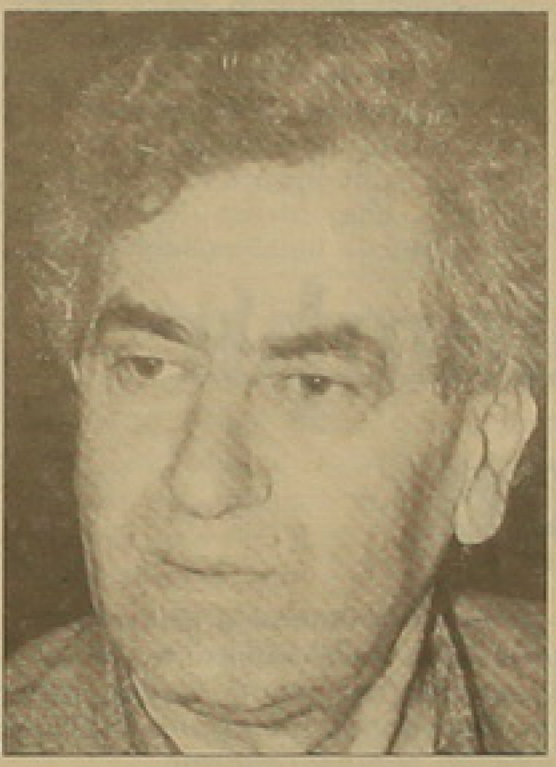

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Երկու օր «Զվարթնոց» օդանավակայանում այս խորհրդաժողովի պատասխանատուները դիմավորում են ժամանող գրողներին: Իսկ մեկ տասնյակից ավելի հայ գրողներ ընդհանրապես չեն հեռացել «Հայաստան-սփյուռք» համահայկական խորհրդաժողովից հետո, որպեսզի մասնակցեն այս կարեւոր հավաքին:

Հագեցած է լինելու այս խորհրդաժողովի ծրագիրը: Հունիսի 16-ից մինչեւ 21-ը հիմնական միջոցառումներն են նախատեսված:

Կիրակի, հունիսի 16-ի առավոտյան գրչի հայ վարպետներին ընդունելու եւ իր հայրապետական օրհնությունն է հաղորդելու Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն: Երեկոյան Հայաստանի գրողների տան մեծ դահլիճում տեղի է ունենալու խորհրդաժողովի բացումը, որի ժամանակ հյուրերին ողջունելու է ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը:

Հունիսի 17-ին ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի կլոր դահլիճում, ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանի ողջույնից հետո սկսվելու է պլենար նիստը: «Հայ գրական-գեղարվեստական միտքը դարերի սահմանագծում» զեկուցումով հանդես կգա բանասիրության դոկտոր, ԱՄ գրականության ինստիտուտի տնօրեն Ազատ Եղիազարյանը, իսկ Բեյրութից ժամանած գրականագետ Սարգիս Կիրակոսյանը խոսելու է «21-րդ դար, գրական մարտահրավերներ» թեմայով: Երեկոյան խորհրդաժողովի մասնակիցները հյուրընկալվելու են ՀՀ ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանի մոտ: Նույն օրը, ժամը 19-ին Հակոբ Պարոնյանի անվան թատրոնում կայանալիք երեկոն նվիրված է «Գրական թերթի» հիմնադրման 70-ամյակին: Ճիշտ է, դեռեւս տարեսկզբին փետրվարին է լրացել թերթի 70 տարին, բայց խմբագրակազմի եւ ՀԳՄ վարչության որոշմամբ այս կարեւոր հոբելյանը նշվում է հայ գրողների համար նշանակալի այս օրերին:

Երեքշաբթի հունիսի 18-ին ՀԳՄ մեծ դահլիճում շարունակվելու է պլենար նիստը, որի ժամանակ բանասիրության դոկտոր Սուրեն Դանիելյանը ելույթ է ունենալու եւ խոսելու է սփյուռքահայ գրականության արդի հիմնախնդիրների մասին, իսկ Լեւոն Զեքիյանը՝ «Հայ գրականությունը որպես ազգային ինքնության պահպանման գրավական» թեմայով: Պլենար նիստից հետո խորհրդաժողովի մասնակիցները մեկնելու են Ծաղկաձոր, ուր հաջորդ օրը մեր գրչի վարպետներին հանդիպելու են ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանը, ՀՀ մշակույթի, սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը, ՀՀ գիտության եւ կրթության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը եւ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը: Սեւանում հանգստանալուց հետո գրողները կվերադառնան Երեւան:

Հունիսի 20-ին ծրագրված է այցելություն Ցեղասպանության թանգարան եւ Եղեռնի զոհերի հուշարձան, ուր անչափ հանդիսավոր պայմաններում հանձնվելու են Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի եւ Հայաստանի գրողների միության համատեղ «Կանթեղ» մրցանակներ հայ գրականությունը օտար լեզուներով եւ օտարալեզու գրականությունը հայերենով ներկայացնելու անվանակարգերով:

Ուրբաթը հունիսի 21-ը խորհրդաժողովի ավարտի օրն է: Գառնիում եւ Գեղարդում լինելուց հետո երեկոյան «Շիրակ» հյուրանոցում գրողները կմասնակցեն հրաժեշտի երեկույթին:

«Այս խորհրդաժողովին մեծ կարեւորություն ենք տալիս,- մեր զրույցի ժամանակ ասաց ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը,- ոչ միայն այն իմաստով, որ առաջին անգամ ենք հավաքվում: Վերջին ժամանակներս որոշակի կարծիքներ են առաջ քաշվում «համահայկական լեզվի» ստեղծման իմաստով, հաշվի չառնելով, որ այս դեպքում մեր լեզվի երկու ճյուղերն էլ՝ արեւելահայերենը եւ արեւմտահայերենը, շատ բանով կաղքատանան: Խոսելու, ասելու շատ բան: Եվ սա համարենք մեծ ու կարեւոր օրենսդրության առաջին անկյունաքարը»:

Եվ այսպես, աշխարհի հազար ու մի երկրում ապրող հայ գրողները Երեւանում են: Ասված տա, որ մեր սպասելիքները իրականանան:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

«Ընդդիմությունը պետք է հաղթահարի հավակնությունները եւ միավորվի միասնական ծրագրերի շուրջ»

ՄԱԱ-ում ընդգծեց Շավարշ Քոչարյանը

Մամուլի ազգային ակումբի «Հրատապ թեմա» ծրագրի շրջանակներում հունիսի 14-ին լրագրողները հանդիպեցին ԱԺ կրթության եւ գիտության հարցերի հանձնաժողովի նախագահի, ԱԺԿ վարչության նախագահ Շավարշ Քոչարյանի հետ: Հրատապ թեման խորհրդարանական վերջին զարգացումներն էին: «Դեպքերի եւ դեմքերի հետեւից չընկնելու, այլ ընդհանուրը տեսնելու» կոչ անելով Քոչարյանը նշեց, որ «ԱԺ-ում տեղի ունեցածը տրամաբանական շարունակությունն է այն քաղաքական համակարգի, որը ձեւավորվել եւ գործում է Հայաստանում արդեն 10 տարի, եւ որի պատանդն ենք բոլորս անխտիր»: Ամենաէականը, ըստ Քոչարյանի, սահմանադրությունն է. «համակարգային բարեփոխումների ողջ գործընթացը տապալվել է, չնայած մենք դարձել ենք Եվրախորհրդի անդամ, այնուամենայնիվ շարունակվում է ժողովրդավարության իմիտացիան: Դա վերաբերում է եւ սահմանադրությանը, եւ ընտրական օրենսգրքին, եւ «ԶԼ մասին» օրենքի նախագծին»: Ըստ ՄԱԱ-ի հյուրի, «կա մի բաղձալի պաշտոն՝ նախագահի պաշտոնը, վերջ ի վերջո ընտրությունների գինը շատ բարձր է. մեկը շահում է ամեն ինչ, մյուսը համապատասխանաբար կորցնում է ամեն ինչ: Սա է նախագահական կամ կիսանախագահական համակարգի տրամաբանությունը»: Ըստ այդմ «պատահական չէ, որ ողջ պոտենցիալն ուղղվում է նախագահի աթոռին հասնելուն»:

Ինչ վերաբերում է ԱԺ-ի վերջին աղմկահարույց դեպքերին, ապա, ըստ Քոչարյանի, «ընդդիմությունը խորհրդարանում փոքրամասնություն է եւ չի կարողանում լուրջ հաջողությունների հասնել, ուստի ամբիոնը 3 օր պահելը լուրջ հաջողություն էր ընդդիմության համար»: Միաժամանակ ԱԺԿ նախագահն ասաց, որ իշխանափոխությունը Հայաստանում անհրաժեշտություն է, բայց պետք է իրականանա միայն սահմանադրական, ազատ, արդար ընտրությունների ճանապարհով: Սա բնավ չի նշանակում, թե ՄԱԱ-ի երեկվա հյուրը նախագահի պաշտոնանկության ձգտումը համարում է ոչ սահմանադրական, սակայն, «անընդհատ իմպիչմենթ ասելով իմպիչմենթը չի գալիս»:

Ո՞վ կարող է լինել այլընտրանք Ռոբերտ Քոչարյանին եւ արդյոք ԱԺԿ-ի նախագահն իրեն համարո՞ւմ է նման այլընտրանք. ի պատասխան մեր այս հարցի ՄԱԱ-ի հյուրը նշեց, որ 13 կուսակցությունների մեջ միակը ԱԺԿ-ն է, որը չի հայտարարել նախագահի իր թեկնածուի առաջադրման մասին: Միասնական թեկնածուն պետք է լինի ազդեցիկ կուսակցության ներկայացուցիչ եւ ազդեցիկ քաղաքական դեմք: Ըստ Քոչարյանի՝ ցանկալի կլիներ միասնական թեկնածուի կարգավիճակում տեսնել Ստեփան Դեմիրճյանին կամ Արտաշես Գեղամյանին, եթե վերջիններս հանգեին խորհրդարանական կառավարման գաղափարին: ՄԱԱ-ի հյուրն ընդգծեց, որ «դեռեւս մեկ տարի առաջ ընդդիմությունը պետք է միավորված լիներ: Մենք միշտ ձգտել ենք, որ քաղաքական դաշտում միավորումներ կայանան «հանուն» գաղափարի շուրջ: Երբ հայտնի դարձավ, որ «ընդդեմ» գաղափարով անհնար է պահել հանրահավաքները, ստիպված ընդդիմությունը սկսեց մտածել միասնական ծրագրերի եւ թեկնածուի մասին»: ԱԺԿ նախագահի դիտարկումների համաձայն միասնական թեկնածու չգտնելու հիմնական պատճառը «ամբիցիաներն են, բայց անհրաժեշտ է, որ ընդդիմությունն իր մեջ ուժ գտնի մի կողմ դնելու ամբիցիաները հանդես գա մեկ միասնական թեկնածուով. ժողովուրդն ուզում է տեսնել այլընտրանք, եթե պատրաստվում ենք նախագահին փոխել ընտրություններով, պետք է ունենանք ժողովրդի մեծ աջակցությունը»:

Միաժամանակ «Հայաստանում ծրագրերի պայքարը բացակայում է, մինչդեռ միասնական ծրագրերի հիման վրա էլ պետք է ընտրվի միասնական թեկնածուն»: ԱԺԿ վարչության նախագահի համոզմամբ «ցանկացած անձ ձգտում է ունենալ մեծ լիազորություններ, փոքր պատասխանատվություն. մենք անընդհատ ենթարկվում ենք այս համակարգի տրամաբանությանը»: ԱԺԿ-ն միասնական թեկնածուի «հայտնաբերման» համար առաջարկում է մեխանիզմներ, դրանք համարելով «բավականին պրագմատիկ, որը թույլ է տալիս ամբիցիաները հաղթահարել»: Այդ մեխանիզմների հիմքում ընկած է անցումը նախագահական կառավարումից խորհրդարանականին: Դա չի նշանակում, որ 2003 թ. ընտրված ՀՀ նախագահը իր իրավասությունները մեկեն զիջում է ԱԺ-ին. դրանք պահպանվում են մինչեւ հաջորդ խորհրդարանական ընտրությունները:

Հնարավո՞ր է կամ ո՞ւմ է ձեռնտու արտահերթ խորհրդարանական ընտրությունների անցկացումը. ի պատասխան այս հարցի Քոչարյանը ընդգծեց, որ երկու կուսակցությունների՝ ՀՅԴ-ին եւ «Օրինաց երկրին» ձեռնտու են արտահերթ, ըստ այդմ նախագահականից առաջ կայացող խորհրդարանական ընտրությունները, քանի որ այդ կուսակցությունները որքան երկար են մնում իշխանության դաշտում, այնքան ավելի են նույնացվում իշխանության հետ: Եվ երբ սկսվում է քաղաքական դաշտի բեւեռացումը, այդ կուսակցությունները միանգամից հայտնվում են իշխանության դաշտում: Ըստ ՄԱԱ-ի հյուրի ՀՀ գործող նախագահին ձեռնտու չեն ԱԺ արտահերթ ընտրությունները, քանի որ այդ ընթացքում քաղաքական դաշտը պառակտվում է, իսկ ընտրարշավը ընթանալու է հականախագահական կոչերով: Հանգամանք, որ հստակ հաշվարկել է Ռ. Քոչարյանը:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԻՐՍՈՅԱՆ

ԴԱՎԱԴԻՐ ԱՅԺ

Բաքվում Լիպարիտյանը...

Սկիզբը էջ 1

Նախորդ այցի ընթացքում Լիպարիտյանին ընդունել էր Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը: Մինչդեռ Լիպարիտյանը մասնավոր անձ է: Երբ այդպիսի անձնավորություն մասնավոր այցով հայտնվում է որեւէ երկրում եւ նրան անձամբ ընդունում է երկրի նախագահը, ապա ընդունելությունն ավելի լուրջ պատճառներ է ունենում, քան նյութեր հավաքելը: Ընդունելով Լիպարիտյանին, Ալիեւը նյութեր տրամադրե՞լ է, թե՞ ոչ, հայտնի չէ: Բայց որ նման ընդունելություններում, իբրեւ կանոն, ընդունողին գրավոր կամ բանավոր ուղերձ են փոխանցում, ակնհայտ է:

Սա վերաբերում է Լիպարիտյանի Բաքու կատարած առաջին այցին: Ինչ վերաբերում է երկրորդին, ապա Լիպարիտյանը, «Զերկալո» թերթի վկայությամբ, Բաքվում հանդիպել է Ադրբեջանի առաջատար հասարակական-քաղաքական գործիչների, ինչպես նաեւ ադրբեջանցի փորձագետների եւ դիվանագետների հետ: Հանդիպումների ընթացքում քննարկվել են բազմաթիվ խնդիրներ, սակայն ուշադրության կենտրոնում են եղել ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման տարբերակները: Քննարկումները, ըստ թերթի, ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ տեսական բնույթ են կրել:

Քննարկումներում, ինչպես այդ մասին գրում է «Զերկալոն», արծարծվել են այնպիսի հարցեր, ինչպիսիք են «Որքանո՞վ է հնարավոր խաղաղ բանակցությունների վերականգնումը» եւ «Դա համապատասխանո՞ւմ է կողմերի շահերին»: Ադրբեջանական թերթը հարցերն անպատասխան է թողնում: Սակայն թերթը, հենվելով հանդիպման մասնակիցներից մեկի վրա, որը չի ցանկացել հայտնել անունը, ենթադրում է, որ հայկական իշխանությունները «մեծապես շահագրգռված են» հակամարտության շուտափույթ կարգավորմամբ եւ ենթադրությունը պայմանավորում են Լիպարիտյանի անսպասելի այցով: Միաժամանակ ենթադրվում է, որ Հայաստանի տարբեր քաղաքական ուժեր բանակցային գործընթացի ակտիվացման ուղիներ են որոնում:

Ի՞նչ հիմքեր ունեն «Զերկալոյի» ենթադրությունները: Մինչ հարցին պատասխանելը նշենք, որ Լիպարիտյանի համար հայկական իշխանությունները տեր-պետրոսյանական իշխանություններն են: Քանի որ նա Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի կարոտախտով է տառապում եւ ամեն առիթի դեպքում փորձում է տեղի-անտեղի վարկաբեկել նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի իշխանություններին, ուստի վերջիններիս «շահագրգռվածության» վերագրումը, առավել եւս դրա Լիպարիտյանի անունով պայմանավորումն ինքնին շահագրգռություն է շահադիտական դրսեւորումներով:

Թեեւ Ադրբեջանի շահադիտական շահագրգռությունները հիմք չեն տալիս պատասխանելու՝ որքանո՞վ է հնարավոր խաղաղ բանակցությունների կարգավորումը եւ դա համապատասխանո՞ւմ է կողմերի շահերին, բայց եւ այնպես, միանգամայն ակնհայտ են դարձնում ղարաբաղյան հիմնահարցի կարգավորման Լիպարիտյանի տեսակետների համապատասխանությունը Ադրբեջանի տեսակետներին: Ահա թե ինչու ադրբեջանական թերթերը, ֆաշստեղյակ լինելով Տեր-Պետրոսյանի նկատմամբ Լիպարիտյանի կարոտախտին, հակամարտության շուտափույթ կարգավորման հայկական իշխանությունների շահագրգռությունը հենց նրա անունով են պայմանավորում, որպեսզի կարգավորումը և՛ լիպարիտյանական տեսակետներով պայմանավորեն, և՛ թե այդ տեսակետները ինքնաբերաբար վերագրվեն Ռոբերտ Քոչարյանի իշխանություններին:

Սա Հայաստանի վրա ճնշում գործադրելու յուրատեսակ փորձ է: Հասկանալի է, որ Բաքու կատարած այցով Լիպարիտյանն ինքնակամ ճնշման միջոց է դառնում: Իսկ Ադրբեջանը հայկական իշխանություններին կամայականորեն վերագրվող շահագրգռություններով փորձում է ապակողմնորոշել միջազգային հանրությանը: Ուրեմն, Լիպարիտյանը Ադրբեջանի համար միջազգային հանրությանը ապակողմնորոշելու միջոց է նաեւ: Ի վերջո չմոռանանք, որ նա ամերիկահպատակ է, ԱՄՆ-ի շահերին ծառայելու քաղաքացիության երդում ունի տված: Երդման պարագան կարեւոր է, ցույց է տալիս, թե նրա այցը անկախ հանդիպումների բնույթից, ում շահերին պետք է ծառայի:

ԱԶԳ

www.azg.am

Միչիգանի գիտաժողովի մասին պատմում է մասնակիցը

Հայաստանի մամուլում հայտնվեցին հոդվածներ 2002 թ. մարտի 7-10-ը Միչիգանի համալսարանում տեղի ունեցած «Թուրք-հայկական երկխոսություն» թեմայով գիտաժողովի մասին: Գիտաժողովին վերլուծական հոդվածներով անդրադարձավ նաեւ «Ազգը»: Քանի որ այդ ամենի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հանգեցրել էր իրարամերժ կարծիքների, ուստի խնդրեցինք պատմել գիտաժողովի անմիջական մասնակից Լոնդոնի Տնտեսագիտական եւ քաղաքագիտական համալսարանի (LSE) կառավարության բաժնի դասախոս, քաղաքագիտության դոկտոր Ռազմիկ Փանոսյանին: Հարցազրույցը ներկայացնում ենք մասնակի կրճատումներով:

– Պրն Փանոսյան, գիտաժողովը եղել է դռնփակ: Քննարկվող հիմնախնդիրների վերաբերյալ տեղեկատվությունը միջնորդավորված ստացվել է Ստամբուլում հրատարակվող «Ակօս» թերթի գլխավոր խմբագիր Հրանտ Դինքի եւ «Թուրքհաբեր» գործակալության թղթակից Ջենգիզ Չանդարի հաղորդագրություններից, որոնք միակն են եղել, որ հրավիրվել են լուսաբանելու գիտաժողովի աշխատանքները: Կխնդրեինք հակիրճ ներկայացնել գիտաժողովի հետամտած նպատակը եւ քննարկված հարցերի շրջանակը:

– Նախ եւ առաջ պետք է երկու խոսք ասեմ գիտաժողովի դռնփակ լինելու եւ դրան ուղղված քննադատությունների մասին: Փակ կոնֆերանսի նպատակն այն է, որ դրան հրավիրում են սահմանափակ թվով մարդիկ, եւ այդ ամենին նախորդում են լուրջ աշխատանքներ: Տվյալ պարագայում Միչիգանի համալսարանն էր, որ գումար տրամադրեց: Ամբողջ նպատակը հայ, թուրք եւ այլ մասնագետների համախմբելն էր՝ արծարծելու ցեղասպանության հարցը: Երկու սխալ կա, թերեւս ոչ թե սխալ, այլ սուտի եւ երեւակայության միջեւ ինչ-որ մի բան: Գիտաժողովում չկար որեւէ մեկը, որն ուրանար Հայոց ցեղասպանությունը: Կային թուրքեր, որոնք ասացին, որ չեն ցանկանում օգտագործել ցեղասպանություն բառը քաղաքական պատճառներով, որովհետեւ դրանից հետո դժվար կլիներ որեւէ գործունեություն ծավալել Թուրքիայում: Այս հարցում իրենք անկեղծ էին: Բոլոր հայերը ցեղասպանության մասին խոսում էին առանց վարանելու: Թուրքերի պարագայում այդ մասին խոսեց Թաներ Աքչամը: Երբ թուրք պատմաբաններից մեկն ասաց, որ իրենք չեն ուզում գործածել ցեղասպանություն բառը, որովհետեւ քաղաքական իմաստներ ունի, ապա Ռոնալդ Սյունին պատասխանեց. «Եթե չեք ցանկանում օգտագործել ցեղասպանություն բառը, մեկ ուրիշ բան մտածեցեք, որը նույն իմաստն ունի: Բայց մի ասեք, որ միայն տեղահանություններ կամ կոտորածներ են եղել»: Երկրորդ սխալը այն է, որ «Թուրք-հայկական երկխոսություն» գիտաժողովը կապում են «Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովի» հետ, որոնք բացարձակապես իրար հետ կապ չունեն:

– Գոյություն ունե՞ր որեւէ պատվեր ԱՄՆ պետդեպարտամենտից, որին ենթարկվում էին գիտաժողովի հայ մասնակիցները:

– Բացարձակապես ո՛չ: Ինչպես ասացի, գիտաժողովը եւ հանձնաժողովը ոչ կազմակերպչական եւ ոչ էլ մասնակիցների տեսանկյունից իրար հետ որեւէ կապ չունեն: Այն պահին հանձնաժողովը գոյություն չուներ: Գիտաժողովում ես խոսեցի հանձնաժողովի մասին: Իմ կարծիքն այն էր, որ որեւէ նույնանպատակ հանձնաժողով ի վիճակի չէ հաջողության հասնելու՝ անցյալն ուրանալով:

– Ինչո՞վ բացատրել, որ «Թուրք-հայկական երկխոսությունը» տեղի էր ունենում առանց Հայաստանից հրավիրված գիտնականների:

– Կոնֆերանսի կազմակերպիչները հրավիրել էին անձանց, որոնց ճանաչում էին եւ որոնք ասելիք ունեին: Հարցն այն է, որ ես անձամբ Հայաստանում չեմ տեսել մեկին, որի հետ կարելի է լրջորեն խոսել առանց այդ երկխոսությունը ամբաստանելու: Ընդունում եմ, որ Սյունին վատ տպավորություն է թողել Հայաստանում, բայց սա չի նշանակում, թե նա դավաճան է: Ինչպես կարելի է նրանից ակնկալել, որ իր կազմակերպած գիտաժողովին հրավիրի մարդկանց, որոնք իրեն համարում են դավաճան: Այժմ համամիտ եմ, որ եթե ապագայում գիտաժողով լինի, հրավիրվեն մեկ-երկու հոգի Հայաստանից, որոնք կխոսեն Հայոց ցեղասպանության մասին: Երկխոսությունը օբյեկտիվորեն քաղաքական իմաստ չուներ, այն գիտական էր: Եթե Հայաստանից մեկը չէր եկել, դա չի նշանակում, որ Հայաստանը դուրս պետք է մնա երկխոսությունից: Այս անգամ այնպես ստացվեց, որ Հայաստանից ոչ ոք չկար: Կար մեկ հոգի Հայաստանից (ակադեմիայից), բայց նա ելույթ չունեցավ: Մտահոգությունն այն է, որ Հայաստանում պետք է ճանաչել մեկին, որի հետ կարելի է երկխոսություն վարել կամ վերլուծություններ անել առանց ամբաստանական պիտակների: Միչիգանում կային բավական գիտական տարաձայնություններ, մանավանդ հայերի միջեւ:

– Հայտնի է, որ գիտաժողովը կազմակերպել էին Միչիգանի համալսարանի պրոֆեսոր Ֆաթմա Մյուգե Գյուչեքը եւ Չիկագոյի համալսարանի պրոֆեսոր Ռոնալդ Սյունին: Հայաստանի մամուլում քննարկման առարկա է դարձել Ռ. Սյունու բացահայտ թուրքամետությունը: Տարօրինակ չե՞ք համարում արդյոք, որ «Ակօսի» մարտի 22-ի համարում Անկարայի համալսարանի պրոֆեսոր Բասքըն Օրանը գրում է. «Նրանք (հայերը), բացառությամբ մեկի (Վահագն Տատրյանի), թուրքերին հասցեագրված մեղադրական ելույթներ չունեցան, իսկ այդ անձնավորության (Վահագն Տատրյանի) ելույթին հայերն առանձնակի համակրանք չէին տածում»:

– Սոկա էր Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ երկու թեզ: Միչիգանի կոնֆերանսի նպատակը ոչ թե Հայոց ցեղասպանության լինել-չլինելն ընդունելն էր, այլ վերլուծելը, թե ինչու տեղի ունեցավ: Գիտաժողովում թուրքերից շատերը ցեղասպանություն բառը գործածելու փոխարեն ընդունում էին, որ երիտթուրքերը որոշեցին եւ կարողացան բնաջնջել հայերին: Երիտթուրքերը հայերի բնաջնջման, ցեղասպանության իրենց որոշումը կայացրել են 1911-1915 թթ. ընթացքում: Վ. Տատրյանի առաջ քաշած տեսակետը չէր ընդունում սա, նա ասում էր, թե թուրքերը միշտ էլ ունեցել են ցեղասպանական ձգտումներ, միշտ ցանկացել են բնաջնջել հայ ժողովրդին եւ արել են դա ամեն ընձեռված հնարավորության ժամանակ, մանավանդ, երբ տեսնում էին, որ պետք է անպատիժ մնան: Իբր ցեղասպանական հակումներն առկա են թուրք-իսլամական մշակույթի մեջ: Հակաթրքականությունը շատ հստակ է: Դրան առարկեցին որոշ հայ գիտնականներ, որոնք անհամաձայնություն հայտնեցին Տատրյանի «բոլոր թուրքերը ցեղասպան են» տեսակետին, պատճառաբանելով, որ ցեղասպանության ընթացքում որոշ թուրքեր հայերի են փրկել: Բանավեճը այս հարցի շուրջ Վ. Տատրյանի, Ռ. Սյունու եւ Ռ. Հովհաննիսյանի միջեւ էր:

– Որպես մասնակից ճշմարի՞տ եք համարում մամուլում տեղ գտած այն տեղեկությունը, թե իբր պրոֆ. Ռ. Հովհաննիսյանը թույլ հիմնավորված է համարել Հայոց ցեղասպանության նպատակամղվածության, այսինքն նախօրոք ծրագրված լինելու փաստը:

– Բացարձակապես ո՛չ: Ռ. Հովհաննիսյանը երբեք այդպիսի բան չի ասել: Չմոռանանք, որ նա 30 տարի պայքարում է ամերիկյան այն պատմագիրների դեմ, որոնք առաջ են քաշում թուրքական այն թեզը, թե Հայոց ցեղասպանություն չի եղել: Բայց ինքը համաձայն է երկխոսության: Որոշ պատմաբանների հայ ծայրահեղական գիտնականները համարում են դավաճան, նրանց, որոնք համաձայն են երկխոսության: Ծայրահեղական թուրքերի կողմից դավաճան են համարվում նաեւ այն թուրքերը, որոնք նույնպես կողմ են երկխոսությանը: Այսինքն «դավաճանների» հավաքածու է: Ռիչարդը համաձայն է երկխոսության առաջադեմ խմբերի հետ, եւ ինքը ներկայացրեց այն հայերին, որ փրկվել են թուրքերի կողմից: Բոլոր հայերը չէ, որ ատում են թուրքերին: Այժմ մեր մեջ տարածված է այն տեսակետը, որ ցանկացած հայ ատում է թուրքին եւ հակառակը: Շատ հայեր իրենց գոյությամբ պարտական են այն թուրքին, որն, օրինակ, փրկել է իրենց տատին: Խնդրի լուծման համար պետք է ասենք, որ չենք ատում ողջ թուրք ժողովրդին:

– Անօրինակա՞ն է համարել արդյոք Ռ. Սյունին հայերի դահիճների՝ երիտթուրքերի նկատմամբ 1-ին աշխարհամարտի ավարտից հետո նախաձեռնած դատավարությունը եւ դրանց մի մասի նկատմամբ մահվճռի ընդունումը: Նորահայտ «ցեղասպանագետն» իր այս տեսակետը հիմնավորել է նրանով, որ գոյություն չունի հայերին տեղահանելու եւ բնաջնջելու Թալեաթի ստորագրությունը կրող որեւէ փաստաթուղթ: Չէ՞ որ դրանով նա պաշտպանում է թուրքական կեղծ պատմագրության այն տեսակետը, որ Հայոց եղեռնը մտացածին է եւ չի հիմնավորվում որեւէ վավերագիր ապացույցով:

– Առաջին, եթե որեւէ պատմաբան, օրինակ, Սյունին, մի բան է ասում, որ սխալ է, արդարացիորեն կարելի է նրան քննադատել: Դատավարությունների մասին ավելին ոչինչ չեմ կարող ասել, նաեւ՝ ասել, որ Սյունին այդպիսի բան է ասել: Երկրորդ, այո՛, կոնֆերանսում հնչեց տեսակետ, որ գոյություն չունի նմանատիպ որեւէ փաստաթուղթ: Բայց ոչ մեկը չասաց, որ եթե նմանատիպ փաստաթուղթ չկա, ապա ցեղասպանություն չի եղել: Չէ՞ որ Հրեական հոլոքոստի դեպքում էլ չկա օրինակ հրեաների ոչնչացման Հիտլերի հրամանը: Երրորդն այն է, որ տարակարծիք երկու հայ պատմաբաններ խնդիրներ քննարկելիս կարող են չհանգել միեւնույն գաղափարին: Աշխատում ենք գալ համաձայնության, թե ինչո՞ւ տեղի ունեցավ Հայոց ցեղասպանությունը: Որո՞նք էին դրա պատճառները եւ որո՞նք հետեւանքները: Կոնսենսուսի արդյունքում առաջ կգան մասնակիցներ, որոնց թեզերը նման են թուրքերի առաջ քաշածներին եւ հակառակը՝ թուրքական, որոնք նման են հայկականին: Մենք պետք է դուրս գանք այդ անմեղ ոչխարների պատկերից: Եվ դուրս գալով՝ երկու կողմերի տեսակետների հիման վրա հանգենք կոնսենսուսի: Խնդիր չեմ տեսնում, որ Սյունին, կամ մեկ այլ գիտնական, ասում է մի բան, որն ասվում է նաեւ առաջադեմ թուրքերի կողմից, եթե այդ է պատմական ճշմարտությունը: Սա բացարձակապես չի ժխտում ցեղասպանության իրողությունը:

– Պաշտպանե՞լ է արդյոք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախկին խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանը, որին վերագրում են «Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովի» ստեղծման ջերմեռանդ կողմնակցի դերը, Ռ. Սյունու առաջ քաշած «թուրքամետ» տեսակետները նրանով, որ իբր մեծ տերությունները հանդես էին գալիս Օսմանյան կայսրության մասնատման օգտին, որին նպաստում էին հայերը: Չի՞ արդարացնում դրանով Ժ. Լիպարիտյանը երիտթուրք ջարդարարներին, որոնց հակահայկական գործողությունները իբր ուղղված են եղել հայրենի Թուրքիայի «ինքնիշխանության», այսինքն պետության փրկությանը:

– Առաջին, ինչո՞ւ, օրինակ, հայերս հարցման ժամանակ Ռ. Սյունու պարագայում պետք է օգտագործենք «թուրքամետ» տեսակետ, այլ ոչ թե տեսակետ բառը: Հարցի մեջ պիտակն արդեն դրված է: Սա պարզապես այն հարցն է, որի շուրջ չարժե վիճել: Երկրորդ՝ Ժ. Լիպարիտյանի զեկուցման մասին: Նա 15 րոպե անդրադարձավ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի օրոք Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ընթացող բանակցություններին: Խոսեց, թե ինչ թեմայի շուրջ էր այդ ժամանակ վեճը: Վստահ կարող եմ ասել, որ քննարկվող հարցերի շուրջ 90-95 տոկոսով համաձայնության էին եկել, եւ երբ ազատագրվեց Շուշին, թուրքերը դուրս եկան բանակցություններից, ասելով, որ այլեւս որեւէ կապ չեն ուզում ունենալ մեզ՝ հայերիս հետ: Երրորդ հարցը, որի առանձնությամբ կցանկանայի խոսել, գիտաժողովի մասնակից հայ փիլիսոփա Փոլ Պողոսյանի մասին է: Նա ասաց. «եթե բան մը կբացատրես, ըսել չէ, դեռ արդարացնում ես»: Մենք ցանկանում էինք բացատրել, թե ցեղասպանությունը ինչու եղավ, եւ չպետք է ընդունենք անտեղի տեղը, թե թուրքերը ջարդարար ժողովուրդ են եւ հայերին չեն սիրում, պարզաբանենք ուրիշ հիմքեր՝ տնտեսական, քաղաքական, գաղափարախոսական:

– Համարե՞լ է արդյոք Լոս Անջելեսի համալսարանի հայագիտության ամբիոնի վարիչ պրոֆ. Ռ. Հովհաննիսյանը Հայոց ցեղասպանությունը ոչ թե թուրքական պետության, այլ իթթիհադական կուսակցության որոշ ղեկավարների նախաձեռնած: Տարօրինակ չե՞ք համարում արդյոք, որ սփյուռքում եւ այլուր մեծ համբավ վայելող գիտնականը մեղադրում է դրանում ոչ թե թուրքական պետությանը, այլ որոշ անձանց, այսինքն, որ պետությունը դրա համար պատասխանատու չէ:

– Նա այդ թեզը առաջ չի քաշել: Իթթիհադական կուսակցությունը գրավեց պետությունը, պետությունը գործիք էր, երիտթուրքերը եւ պետությունը: Այս է ընդհանուր մոտեցումը: Կուսակցությունն ու կառավարությունն էին որոշել Հայոց ցեղասպանության իրականացումը, ոչ թե մի քանի անձինք: Հովհաննիսյանը որպես ճշմարիտ ընդունում էր այս մոտեցումը:

– Ո՞րն էր այս բոլոր հարցերի վերաբերյալ մեծավաստակ ցեղասպանագետ Վահագն Տատրյանի բռնած դիրքորոշումը:

– Ամբողջ մանրամասները չեմ հիշում, բայց նա մի քանի առիթներով քննադատեց Ռ. Սյունիի մոտեցումները: Ռիչարդ Հովհաննիսյանի հետ որեւէ սուր բան չեղավ, ամեն ինչ չափազանց դրական էր, որեւէ մեկը նրան չքննադատեց: Փակ նիստերը տեւեցին երկու օր, բաց նիստ եղավ երեք ժամով, որտեղ ներկայացրինք, թե ինչի մասին ենք զրուցել: Գիտաժողովի մասին չեմ կարող բացասական արտահայտվել: Տիպիկ գիտաժողով էր, վեճերը այնպիսին չէին, թե իբր հայերը թուրքերի դեմ են: Հստակ վեճ կար Ռ. Հովհաննիսյանի, Ռ. Սյունու եւ Վ. Տատրյանի միջեւ: Բայց կարող եմ ասել, որ Տատրյանի եւ Հովհաննիսյանի մոտեցումները իրար շատ նման էին, թեեւ միեւնույնը չէին: Վեճը ցեղասպանության լինել-չլինելու հարցի շուրջը չէր, այլ՝ այն ուսումնասիրելու մոտեցումների:

Պատրաստեց ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐՈՒԽԱՆՅԱՆԸ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆԸ

Գործն է անմահ

Մեր թերթի մայիսի 31-ի համարում «Չարի վերջը չկա՞...» խորագրի ներքո տպագրել էինք քաղաքացի Վիրաբ Խաչատրյանի նամակը Մալաթիայի գյուղմթերքների մեծածախ շուկայում տիրող վիճակի մասին: Այսօր, պատասխանի իրավունքով, տպագրում ենք շուկայի տնօրենության պատասխան նամակը, որը, մեղմ ասած, մեզ չբավարարեց: Դժբախտաբար, չստացանք «ճշմարտության մյուս երեսը», որ խոստանում է տնօրենությունը: Բավարարվենք նրանով, որ, ինչպես շուկայի տնօրենությունն է վերնագրել իր պատասխան նամակը, մարդիկ ուզում են անմահ գործ ստեղծել: Սակայն չպետք է մոռանանք, որ միայն արդար եւ լավ գործն է անմահ...

Խմբ.

Օրերս «Ազգ» օրաթերթը տպեց մի նամակ, որի հեղինակը ներկայացրել էր մի քանի փաստեր՝ կապված Մալաթիայի գյուղմթերքների շուկայում «առկա ապօրինությունների» հետ: Ինչպես ասում են՝ ճշմարտությունն ունի երկու երես, փորձենք նամակում բերված փաստերին մոտենալ այլ կողմից: Նախ հարգելի նամակագրին պիտի ասենք, որ կրպակների վարձակալները մուծում են ոչ թե ԱՄՆ 100 դոլար յուրաքանչյուր ամսվա համար, այլ յուրաքանչյուր օրվա համար 300-500 դրամ, իսկ հունվար ամսին ընդհանրապես վարձավճար չի վերցվել: Այժմ խոսենք ձեռնասայլակավոր բեռնակիրների մասին: Զավեշտ չէ՞ արդյոք խոսել բեռնակիրների կողմից շուկայի փողոցների բարեկարգման մասին: Մի՞թե օրավարձով աշխատող մարդը կարող է վերանորոգել մի ամբողջ փողոց: Ու նորից ի գիտություն նշենք, որ ոչ միայն իր, այլեւ հարակից տարածքի ճանապարհները վերանորոգել եւ ասֆալտապատել է շուկայի տնօրենությունը՝ ստեղծելով երթեւեկող տրանսպորտի համար հարմարավետ եւ անցանելի ճանապարհ:

Իսկ հիմա բեռնակիրների օրավարձի մասին՝ հունվար ամսին չի գանձվել վարձավճար, փետրվարին, մարտին, ապրիլին՝ 200-300 դրամ, եւ միայն մայիս ամսին է, որ վարձը բարձրացվել է մինչեւ 500 դրամ: Վերջինս պայմանավորված է առեւտրի աշխուժացմամբ: Ու վերջապես, մի՞թե քմահաճություն չի վարձել սայլակը եւ չներկայանալ աշխատանքի: Ինչ-որ ձեւով մարդ պիտի սովորի պարտաճանաչ լինել իր գործի նկատմամբ:

Հիմա՝ հսկիչների մասին: Գիտի՞ արդյոք մեր հարգելի նամակագիրը, որ ատլետիկ կազմվածքով, կամ ինչպես ինքն է նշում՝ Տորք Անգեղի կազմվածքով երիտասարդները բարձրագույն կրթությամբ, հաշմանդամ եւ բազմազավակ ընտանիքի անդամներ են, որոնք գործազուրկների բանակը համալրելու փոխարեն կատարում են հսկիչի պատասխանատու գործը եւ ամենեւին էլ ատլետիկ կազմվածքը չի ենթադրում անմարդկային վարք ու անգթություն: Պատահական չէ, որ գյուղացիներն այդ տղաներին են վստահում իրենց բերքն ու բարիքը: Ինչպես ասել է ռուս բանաստեղծ Չեխովը. «Երբեք ուշ չէ ինքն իրեն հարցնել՝ գործո՞վ եմ զբաղված, թե՞ դատարկաբանությամբ»: Վերջապես խորհուրդ կտայինք նամակագրին ծաղրի չվերածել հայրենիքի ազատության գործում իր տեղն ունեցող ազատամարտիկի ավանդը, քանի որ այսօր նրանց շնորհիվ է, որ մենք ապրում ենք ապահով եւ անկախ հայրենիքում: Պետք է հասկանալ եւ գիտակցել, որ այս շուկան շինարարական գործընթացի մեջ է, ու, ինչ խոսք, թերություններ կարող են լինել, որ տնօրենությունը եկած միջոցներն է ներդնում շուկայի զարգացման եւ քաղաքակիրթ շուկաների մակարդակին հասնելու համար, ու նաեւ, որպեսզի շուկան ունենա ծածկ եւ լինի հարմարավետ ու հաճելի յուրաքանչյուրիս համար: Նաեւ պետք է նշենք, որ շուկայում գործող կրպակները համապատասխանում են ժամանակակից սպասարկման ոլորտի կրպակներին, եւ տնօրենության ջանքերով է, որ ստեղծվել է շուրջօրյա տաք եւ սառը ջրի մատակարարում, ինչպես նաեւ առանձին սանհանգույց: Պետք չէ քննադատել ձեռնարկված գործը, այլ ինչ-որ ձեւով փորձել օգնել, աջակից լինել, իսկ եթե օգնել չեք կարող, մի փորձեք խանգարել:

ՄԱԼԱԹԻԱ ՇՈՒԿԱՅԻ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆ

Միջազգային

ԽՍՏԱՑՈՒՄՆԵՐ

Եվրամիությունն ընդունեց ներգաղթի կասեցման ծրագիր

«Միջազգային ներումը» բողոքում է

Եվրամիության 15 երկրների ներքին գործնախարարները Լյուքսեմբուրգում ընդունեցին անօրինական ներգաղթի կասեցման միջոցառումների ծրագիրը, որը եկող շաբաթ պետք է ուժի մեջ մտնի Սեւիլիայում կայանալիք Եվրախորհրդի նիստում: Մասնավորապես նախատեսվում է ստեղծել սահմանային ոստիկանություն (այդ խնդրին «Ազգն» անդրադարձել է):

Շվեդիայի ՆԳ նախարար Յան Կառլսոնը թեեւ Լյուքսեմբուրգում դեմ արտահայտվեց «այլատյաց» ծրագրին, բայց այն ի վերջո ընդունվեց, վկայելով, որ ներգաղթի հարցում այսօր գերակշռում են պատժամիջոցները: Ծրագիրն անգլո-իտալական նախաձեռնություն է, որով առաջարկվում է նաեւ պատժել արտագաղթը չկասեցնող երկրներին: «Լիբերասիոն» թերթի տվյալներով, Մեծ Բրիտանիան, Իտալիան եւ Դանիան պատժամիջոցների մոլի ջատագովներ են, մինչդեռ Ֆրանսիան, Շվեդիան եւ եվրոպական փոքր երկրների մեծ մասը դեմ են: «Չի կարելի նոր զարգացող երկրներին պատժել լոկ այն բանի համար, որ դժբախտ մարդիկ գոյամիջոցներ չունեն եւ ուզում են գալ մեզ մոտ», գտնում է Ֆրանսիայի ներքգործնախարար Նիկոլա Սարկոզին:

Պաշտոնական տվյալներով, 2000 թ. օրինական կարգով Եվրամիություն է մուտք գործել 680 հազար մարդ: Տարբեր աղբյուրների համաձայն, ընդհատակյա կարգով տարեկան Եվրոպա է մտնում 125-500 հազար մարդ: Ծրագրի անգլո-իտալական ծագումը պատահական չէ: Իտալիայի վարչապետ Խոսե Մարիա Ազնարը դեմ է ներգաղթին, քանի որ 1999 թ.-ից ի վեր իր երկրում ներգաղթյալների թիվը եռապատկվել է, իսկ ոստիկանությունն ամեն տարի արտաքսում է 20 հազար ընդհատակյա ներգաղթյալների: Իսկ Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերին զայրացնում է այն փաստը, որ 2001 թ. իր երկիրն առաջին տեղն է զբաղեցրել ապաստան խնդրողների գծով:

Եվրամիության որոշումը հարուցել է «Միջազգային ներում» իրավապաշտպան կազմակերպության դժգոհությունը: Միության ղեկավարներին հղած բաց նամակում կազմակերպությունը նշում է, որ վախի գործոնը շահարկելով ԵՄ-ը «ընդհանուր պատերազմ» է հայտարարում ներգաղթին: Մինչդեռ, կազմակերպության տվյալներով, ընթացիկ տարվա հունվար-ապրիլ ամիսներին 2001 թ. նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ, ԵՄ-ում ապաստան խնդրողների թիվը կրճատվել է մոտ 1/3-ով: Իսկ վերջին 10 տարիների հաշվով նվազել է կիսով չափ:

Ճիշտ է, ԵՄ-ը գիտակցում է, որ ժողովրդագրական խնդիրներն ստիպում են օտար աշխատուժ ներգրավել: Սակայն վերջին շաբաթներին տեղի ունեցող իրադարձությունները վկայում են, որ Իտալիայում, Ավստրիայում, Դանիայում եւ Հոլանդիայում պոպուլիստական աջ ուժերի հաղթանակը որոշակի ազդեցություն է գործում եվրոպական նաեւ մյուս երկրների վրա: Դանիան, Մեծ Բրիտանիան, Իսպանիան, Պորտուգալիան արդեն իսկ խստացրել են իրենց մի շարք օրենքներ: Սպասվում է, որ շուտով նույն կերպ կվարվի նաեւ Հոլանդիան:

Պ. Բ.

Եվրամիությունն ահաբեկիչներին թույլատրեց դիմել դատարան

Ահաբեկչության մեջ կասկածվող անձինք եւ կազմակերպություններն այսուհետեւ իրավունք կունենան գանգատարկել Եվրամիության «ահաբեկչական ցուցակում» իրենց անունների արձանագրման փաստը: Այսպիսի որոշում է ընդունվել հինգշաբթի օրը ԵՄ 15 պետությունների արդարադատության նախարարների նիստում: Այն անձինք կամ կազմակերպությունները, որոնք հիմնազուրկ են համարում ահաբեկիչների եւ ահաբեկչական կազմավորումների ցանկում իրենց անունների գրանցումը, կարող են դա վիճարկել դատարանում: Խնդրո առարկա «ահաբեկչական ցուցակը» կազմվել է ԱՄՆ-ի դեմ սեպտեմբերի 11-ին իրականացված ահաբեկչություններից հետո: «Գազետա» էլեկտրոնային թերթն ընդգծում է, որ ահաբեկչության մեջ կասկածվող անձինք եւ կազմակերպությունները մինչ օրս իրավական միջոցներ չեն ունեցել այդ ցուցակից դուրս գալու համար:

Պ. Բ.

ՊԱՀԱՆՋԱՏԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինները չեն մոռացել Կարելիան

Երկրորդ աշխարհամարտի ավարտից ավելի քան 5 տասնամյակ է անցել, բայց ֆինները չեն մոռացել, որ ԽՍՀՄ-ին են զիջել Կարելիայի մի մասը: Պատերազմի ավարտից հետո այդ տարածքի կարելական ողջ բնակչությունը (ավելի քան 400 հազար մարդ) հայրենադարձվեց Ֆինլանդիա: Հելսինկիում գործող «Ալուեպալաուտուս» («Վերադարձ տարածք») ընկերակցությունը վաղուց պայքարում է հանուն Կարելիայի վերադարձման, որը կազմում է Ֆինլանդիայի տարածքի 10 տոկոսը: Ընկերակցությունը բանավեճ է ծավալել, մասնավորապես առաջարկելով Ռուսաստանից վարձակալել 1945 թ. հետո դատարկված ագարակները, որպեսզի կարելները կամ նրանց ժառանգները կարողանան վերադառնալ այնտեղ՝ ֆիննական ծոցից մինչեւ Սանկտ Պետերբուրգ եւ հյուսիսում մինչեւ Լադոգա լիճ ընկած տարածք:

Հելսինկիում Ռուսաստանի դեսպանատանը նախընտրում են չխոսել Կարելիայի մասին, նշելով, թե «հարցն օրախնդիր չէ»: Ֆինլանդիայի արտգործնախարարությունում նույնպես լռություն են պահպանում: Իր անունը չնշելու պայմանով նախարարության բարձրաստիճան աշխատակիցներից մեկը «Լիբերասիոն» թերթի թղթակցին խոստովանեց, որ «բանավեճը կշարունակվի այնքան ժամանակ, քանի դեռ կլինեն կենդանի կարելներ»: Ժողովրդագրական տվյալների համաձայն, հիշյալ տարագրությունից ողջ մնացածների թիվը 130 հազար է: Բայց ժառանգների հետ նրանք կազմում են 600 հազար, այսինքն՝ Ֆինլանդիայի բնակչության 11,5 տոկոսը: Խորհրդային Միության օրոք Հելսինկին չէր խոսում Կարելիայի մասին, որպեսզի չզայրացնի իր հզոր հարեւանին, որի հետ 1300 կմ ցամաքային սահման ունի:

ԽՍՀՄ-ի անկումից հետո, սակայն, հարցը կրկին հայտնվեց օրակարգում: 1992 թ. նախագահ Բորիս Ելցինը հայտարարեց, թե Կարելիան եղել է եւ կմնա ռուսական: Ֆինները համակերպվեցին, բայց արգելված թեման արդեն շոշափված էր: 2000 թ. հունիսին Ֆինլանդիայի նորընտիր նախագահ Թարյա Հալոնենի Մոսկվա կատարած առաջին պաշտոնական այցի ժամանակ ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը ֆիննական մամուլին տված հարցազրույցում կտրուկ հայտարարեց, թե «նման բանավեճի շարունակումը վտանգավոր է»: Անցյալ տարվա սեպտեմբերին Հելսինկիում Պուտինը համեմատաբար մեղմ արտահայտվեց, նշելով, թե սահմանների վերանայումը ճիշտ ճանապարհ չէ եւ «նախընտրելի են ինտեգրացումն ու համագործակցությունը»: Պուտինի խոսքերը հույս ներշնչեցին կարելներին:

Արմատական միություններից մեկի ղեկավար Մարտի Սիիրալան նշում է, որ ֆիններից շատերը Կարելիան մի նոր Էլդորադո են համարում եւ երազում են զարգացնել Եվրամիությունից արեւելք ընկած այդ շրջանը: Ֆինն նախկին դիվանագետ Յուկա Սեպինենն առաջարկում է Կարելիայում ստեղծել ֆիննական ձեռնարկություններ, որոնց շնորհիվ կբացվեն նոր աշխատատեղեր: «Ֆինլանդիայի արեւելյան շրջաններն անկում են ապրում, մինչդեռ Հելսինկի-Տամպերե-Տուրկու եռանկյունու շրջանը բարգավաճում է: Ձեռնարկություններ ստեղծելով՝ կկարողանանք կրկին հավասարակշռել մեր տարածքը», ասում է նա:

Ֆինլանդիայում վերջերս անցկացված հարցումները ցույց են տալիս, որ հինգ բնակչից չորսը դեմ է Կարելիայի վերադարձմանը, քանի որ ռուսների կեսդարյա տիրապետությունից հետո այն վերածվել է աղետյալ շրջանի, որտեղ ենթակառույցներ գրեթե չեն մնացել: Բացի դրանից, ներկայիս Կարելիայի 300 հազար բնակիչները ռուսներ են, ուկրաինացիներ, բելոռուսներ, Միջին Ասիայից եկած նորաբնակներ: Մարտի Սիիրալայի կարծիքով, «անմարդկային կլիներ այդ մարդկանց ստիպել վերադառնալու իրենց ծննդավայրերը»: Յուկա Սեպինենն առաջարկում է որոշ գումար հատկացնել այն անձանց, ովքեր կուզենային վերադառնալ Ռուսաստան, իսկ մնացողները կարող են ընդունել Ֆինլանդիայի քաղաքացիություն: Ի դեպ, Կարելիայում անցկացված հարցումները վկայում են, որ տեղում բնակվող ռուսների 80 տոկոսը կողմ է, որ տարածքը վերադարձվի Ֆինլանդիային: Այսպիսով, կարելի է արձանագրել, որ եթե ֆինների մեծ մասը դեմ է Կարելիայի վերադարձմանը, ապա Կարելիայի ռուսների մեծ մասն, ընդհակառակը, կողմ է դրան: Դա թերեւս բացատրվում է Կարելիայի ներկայիս սոցիալ-տնտեսական ծանր կացությամբ:

Բայց Կարելիայի հարցը որոշ առումով վտանգավոր է Ռուսաստանի համար, քանի որ նմանություն ունի Կուրիլյան կղզիների խնդրի հետ, որը վաղուց արդեն Ռուսաստանի ու Ճապոնիայի վեճերի պատճառ է դարձել: Կարելիան զիջելու դեպքում չի բացառվում Ռուսաստանի ծայրամասային փոքրիկ հանրապետություններում համանման խնդիրների ծագումը, որոնք կարող են ունենալ բավական վտանգավոր ու անկանխատեսելի հետեւանքներ:

Պ. ԲԵԳԻԿՅԱՆ

Մեծ Բրիտանիա. եվրոյի ճակատամարտն սկսվում է

Հավանական է հանրաքվե 2003 թ. ամռանը

Հայտնի է, որ պահպանողական Անգլիան մեծ զգուշավորությամբ էր ցարդ մոտենում համաեվրոպական դրամական միջոց դարձած եվրոյին: Սակայն, ինչպես երեւում է, քարոզչությունը որոշ խմորումների տեղիք է տվել, եւ վերջերս առավել շոշափելի են դարձել եվրոյին անցնել-չանցնելու շուրջ հանրաքվե կազմակերպելու բրիտանական կառավարության մտադրությունները: Դրան նպաստել են բրիտանացի զբոսաշրջիկների տպավորությունները: Նրանք շատ դրական են բնորոշել տարադրամ փոխանակելու անհրաժեշտությունից ազատված լինելու հանգամանքը:

Եվրոյին անցնելու կողմնակիցներն ու ընդդիմադիրները լրջորեն են պատրաստվում վճռական ճակատամարտին, եւ երկու կողմերն էլ ունեն գրեթե հավասար քանակության պաշտպաններ, գրում է անգլիական «Դեյլի թելեգրաֆ» թերթը, որն իրեն դասել է ընդդիմադիրների շարքը: Այս «հակա» ճամբարին են հարում նաեւ «Սան», «Դեյլի մեյլ» թերթերը, BBC-ի նախկին տնտեսական գծով խմբագիր Պիտեր Ջեյը, արտգործնախարարներ լորդ Օուենը եւ սըր Մալկոլմ Ռիֆկինդը, նախկին առեւտրի եւ արդյունաբերության նախկին նախարար լորդ Յանգը, նախկին պաշտպանության նախարար սըր Ջոն Նոթը, գործարարներ լորդ Մարշը, Ալան Կաքկարթը (Սելֆրիջից), սըր Ռիչարդ Գրինբերին (Մարքս եւ Սպենսերից): Ընդհանուր առմամբ, նրանց թիվը հասնում է 15 հազարի:

Մյուս՝ «կողմ» ճամբարում են գտնվում, միջկուսակցական կոալիցիայի անդամներ Թոնի Բլերի, Քենեթ Կլարքի եւ Մայքլ Հեսելթայնի առաջնորդությամբ, գործարարներ լորդ Ալեքսանդրը, լորդ Հասկինսը, Քրիս Փաուելը, լորդ Հոլիքը, Ջոն Մուրը, քաղաքագետներ՝ գյուղատնտեսության նախկին նախարար Դեյվիդ Կարին, Լոնդոնի քաղաքապետ Քեն Լիվինգսթոունը, ներքին գործերի նախկին նախարար լորդ Բրիտանը, հանրաճանաչ անձնավորություններ՝ Քլեր Ռեյները (հեռուստատեսություն) Նինա Բոուդեն (մրցանակակիր գրող), Էդդի Իզարդը, Քեյվին Ուեյթլին, Թիմ Պիգոթ-Սմիթը, Ռիչարդ Ուիլսոնը, Թոնի Ռոբինսոնը (դերասաններ) եւ լրատվամիջոցներից՝ «Ֆայնենշլ թայմսը», «Ինդիփենդենտը», «Դեյլի միրորը», «Դեյլի էքսպրեսը», «Գարդիանը» եւ «Օբզերվերը»:

Այժմ առաջին հերթին անհրաժեշտ էր որոշել, թե քվեաթերթիկների վրա ինչպես պետք է ձեւակերպել հարցադրումը: Նախագիծը խորհրդարան մտնելու համար առնվազն չորս ամիս է պահանջվում: Իսկ որպեսզի առաջիկա ամառ (2003 թ.) հանրաքվեն անցկացվի, խորհրդարանի աշնանային գումարման ժամանակ թագուհին իր ելույթում պետք է նշի այդ մասին: Դա էլ իր հերթին վարչապետ Բլերին հնարավորություն կտա հոկտեմբերին սպասվող լեյբորիստական կուսակցության համագումարն օգտագործել որպես «ցատկահարթակ»: Կա նաեւ մեկ ուրիշ կարեւոր հանգամանք: Մինչ այդ պետք է պատրաստ լինեն բոլոր տվյալները, որ Բրիտանիան «հանձնել» է եվրոյին միանալու պահանջված տնտեսական հինգ քննությունները:

Թոնի Բլերը վճռել է ամեն գնով իր վարչապետության ժամանակ ապահովել եվրոյի մուտքը Մեծ Բրիտանիա: Քանի որ առնվազն երկու տարվա անցումային շրջան է անհրաժեշտ նախատեսել մինչեւ ֆունտ ստեռլինգի վերջնական դուրսմղումը, ապա, ըստ թերթի, եկող տարվա ամառը հանրաքվե անցկացնելու Բլերի վերջին հնարավորությունն է՝ հաշվի առնելով, որ 2006 թ. ամռանը պետք է կայանան կառավարության հերթական ընտրությունները:

Մյուս կողմից, երկրի գանձարանի ազգային ծրագիրը նախատեսում է չորս ամսվա ժամանակաշրջան կառավարության հօգուտ եվրոյի որոշման եւ հանրաքվեի անցկացման միջեւ: Այնպես որ, բարդությունների շղթան անվերջանալի է թվում, եւ մի որոշումը կամ միջոցառումը կախված է մեկ ուրիշ որոշումից կամ միջոցառումից: Նույնիսկ եվրոյին անցնելուն «կողմ» քվեարկելուց հետո 24-30 ամիս է նախատեսվում հասկացնել վերջնական կարգադրությունները իրենց ավարտին հասցնելու համար: Դա մոտավոր հաշվարկներով արժենալու է 35 մլրդ ֆունտ ստեռլինգ: Դրանից հետո առնվազն վեց ամիս երկու դրամանիշները՝ եվրոն եւ ֆունտը, օգտագործվելու են միաժամանակ: Այնպես որ, եթե հանրաքվեի արդյունքները «այո» լինեն հաջորդ տարվա հունիսին, 2005 թ. ամռանից առաջ հնարավոր չի լինի ամբողջությամբ անցնել եվրոյին:

Հանրաքվեն, ըստ թերթի, համարվելու է երկրորդ աշխարհամարտից հետո ընդունված ամենալուրջ եւ ամենակարեւոր տնտեսական եւ քաղաքական որոշումը: Երկու դրամանիշների միաձուլումն ուղղակիորեն ազդելու է Մեծ Բրիտանիայի ինչպես արժութային կուրսի եւ տոկոսաչափերի, այնպես էլ անուղղակիորեն առեւտրի, աշխատատեղերի, ներդրումների եւ տնտեսական աճի վրա: Դրանից հետո տոկոսաչափերը որոշելու է Ֆրանկֆուրտում գործող եվրոպական կենտրոնական բանկը, որը միաժամանակ վերահսկելու է նաեւ երկրի ռեզերվները:

Քանի որ Մեծ Բրիտանիայի տնտեսությունը պատմականորեն միշտ էլ հեռու է եղել եվրոպական մայրցամաքի տնտեսություններից, սպասվում է, որ տնտեսական հարցերը բավական մեծ դժվարություն կներկայացնեն: Բելգիայի, Հոլանդիայի եւ Ավստրիայի պարագաներում խնդիրը շատ ավելի հեշտ էր, քանի որ նրանց տնտեսությունն արդեն սերտորեն կապված է եղել Գերմանիայի տնտեսության հետ: «Մի չափսը բոլորին համար է» սկզբունքը Բրիտանիայի պարագայում չի գործելու եւ բուռն վեճերի առիթ կարող է հանդիսանալ:

Թեժ մարտեր են սպասվում Բրիտանիայում: Անգլիացիները պետք է լավ կշռադատեն, քանի որ մեկ անգամ «այո» ասելով եւ ընդունելով եվրոն, նրանք այլեւս հետդարձի ճանապարհ չեն ունենա, եզրակացնում է «Դեյլի թելեգրաֆը»:

Տ. Օ.

Թեեւ Ատոմ Եղոյանի «Արարատը», հեղինակի ցանկությամբ, ցուցադրվեց Կաննի 55-րդ միջազգային փառատոնի արտամրցութային ծրագրում, ֆիլմի շուրջը բորբոքված «քաղաքական փոթորիկը» այդ պրեմիերան դարձրեց փառատոնի աղմկալի իրադարձություններից մեկը: Մինչ Թուրքիայից ֆիլմը բոյկոտելու կոչեր են հնչում, ըստ որոշ լուրերի էլ, հենց «Արարատն» է բացելու Ստամբուլի կինոփառատոնը: Ինչեւէ, Ատոմ Եղոյանը, ֆիլմի դերակատարներ Շառլ Ազնավուրն ու Արսինե Խանջյանը հարցազրույցներում ջանում են տեղ հասցնել «Արարատի» ասելիքը, իսկ թե ինչպես է ֆիլմն ընկալվում, կարելի է պատկերացում կազմել «The Globe and Mail» թերթում կանադացի լրագրող Ռեյ Քոնլոգի տպագրած հոդվածից, որը ներկայացվում է մասնակի կրճատումներով:

«Արարատի» շուրջը

Հաղթահարելով ցավը

Ատոմ Եղոյան. «Ես քանիցս մասնակցել եմ Կաննի մրցույթին, եղել եմ ժյուրիի անդամ: Քաջատեղյակ եմ տարատեսակ ճնշումներին, զանազան ասեկոսեներին ու լուրերին եւ լավ գիտեմ, թե ինչ է նշանակում անցնել այդ ամենի միջով: Նկատի ունենալով այն լուծումները, որ տրված են ֆիլմում, իմ մասնակցությունը մրցույթին ճիշտ չէր թվում:

«Արարատը» պատմական ֆիլմ չէ: Շատերն են այդպես ընկալում, բայց այդ ընկալումը որեւէ հիմք չունի: Իմ ֆիլմը խիստ կանադական է, ես պետք է շեշտեմ սա: «Արարատը» նկարահանվել է ներկայիս Թորոնթոյում եւ պատմության ուրվականների հետ ապրելու մասին է: Այդ տեսանկյունից, ֆիլմը, ըստ իս, աշխարհ է եկել ժամանակին՝ այս հարցադրումները դնելու իմաստով. որքա՞ն է հասարակությունն ի վիճակի հանդուրժելու ուրիշների պատմությունը եւ պե՞տք է արդյոք հանդուրժի: Ո՞ր դեպքում ես ինչ-որ բան ընդունում որպես հենց այդպես տրված: Ո՞ր դեպքում ես հանգիստ թողնում:

Այն դեպքերը, որ նկարագրվում են ֆիլմում, լիովին հաստատված են եւ հիշողության մեջ դրոշմված: Ֆիլմը չի փորձում դրան ոչինչ ավելացնել: Խնդիրն այն է, թե իրադարձությունն ինչպես է սերնդեսերունդ փոխանցվում, ինչպես են նման բաները գոյատեւում եւ վերածվում զրույցների զավակների հետ, ամրապնդված ժառանգության: Որպես հասարակություն՝ մենք հենվում ենք համընդհանուր հիշողության վրա, եւ պատմությունները, որ ծնողներից անցնում են երեխաներին, իսկ նրանցից էլ՝ իրենց երեխաներին, շատ կարեւոր են այն իմաստով, թե ինչ տիպի դառնանք: Ես կենտրոնացել եմ մի պատմության վրա, քանի որ այդ պատմությունն է ինձ հոգեհարազատ, բայց ձգտել եմ ֆիլմը դարձնել հնարավորին չափ համապարփակ:

Հենց ի սկզբանե ես նպատակ ունեի այնպիսի կինոպատմություն անել, որը կներկայացներ իմ ինքնության մի մասը 18 տարեկանում: Ես կարիք ունեի ինչ-որ ձեւով արտահայտելու այն ամենը, ինչին բախվել էի կյանքիս այդ շրջանում, այնպիսի պատմելաձեւ գտնելու, որ իմ ապրածը անհրաժեշտ ու օգտակար լիներ ուրիշներին: Ստեղծագործելը ցավը հաղթահարելու միջոց է:

Իմ կարծիքով, ֆիլմն ամենեւին չի ջանում այսօրվա Թուրքիան ներկայացնել դիվային լույսով: Փաստորեն՝ ընդհակառակը: Ես փորձում եմ հանդիսատեսին խորհել տալ, թե ինչ է նշանակում դաստիարակել այսօր ապրողներին այն արարքների համար, որ հանուն բարու կամ չարի գործել են նրանք, ովքեր այլեւս չկան»:

Շառլ Ազնավուր. «Ես միշտ ասել եմ, որ հարյուր տոկոսով ֆրանսիացի եմ եւ հարյուր տոկոսով՝ հայ: «Արարատում» կատարվում է այն, որ ես հարյուր տոկոսով դերասան եմ եւ հարյուր տոկոսով՝ առնչակից այն ամենին, ինչ նկարագրված է ֆիլմում: «Արարատը» հնարավորություն տվեց այս անգամ ստեղծելու այնպիսի բան, որը կերթի ամբողջ աշխարհում»:

Արսինե Խանջյան. «Հենց սկզբից խոսքն ամենից շատ սերունդների պատմության, կամքի, պատասխանատվության մասին էր՝ ոչ միայն իրենց, այլեւ բոլորի, հասարակության առաջ: Այնպես որ հայոց պատմությանն ուղղված այս հայացքը թերեւս խթան է եւ նախադրյալ՝ շատ ավելի հեռուն գնալու համար»:

Սիրտ անելով կինոդատավճիռ կարդալ

Ատոմ Եղոյանն ասում է, թե չի ուզում, որ իր ֆիլմը քաղաքականացվի: Բայց նա ասում է նաեւ, թե համոզված է, որ հայոց ցեղասպանություն եղել է: Սա փոքր-ինչ հիշեցնում է այն սեփականատիրոջը, որը բարեպաշտորեն հավաստում է, թե իր հարյուրհարկանի երկնաքերը մեծ շենքի տեղ չեն դնի:

Ոչ ոք չի առարկում, որ 1915-ին թուրքերը կոտորել են հայերին Արեւելյան Անատոլիայում: Խնդիրն այս չարագործության անվանումն է: Կատարվածից մի քանի տարի անց Ուինսթոն Չերչիլը գործածեց «կոտորած» բառը՝ դա բնութագրելու համար: Ականատես ամերիկացի դիվանագետները ցնցված էին թուրքերի վայրագությունից: Այն ժամանակ դա աննախադեպ իրադարձություն էր:

Փրկված հայերը գաղթեցին Եվրոպա եւ Ամերիկա, որտեղ կարեկցանքով ընդունվեցին որպես մահմեդականներից տուժած քրիստոնյաներ: Հետագայում նրանք սկսեցին պնդել, որ օսմանները, Եվրոպայի հրեաներին բնաջնջող նացիստներին զուգահեռ, ցեղասպանություն են իրագործել:

Թուրքերը երբեք չեն համաձայնել սրան: Նրանց ասելով, հայերը դաշինք են կնքել Ռուսաստանի հետ եւ զենք բարձրացրել իրենց կառավարության դեմ: Նրանք իրավամբ արտաքսվել են, բայց հետո՝ ենթարկվել թուրքական բանակի խուժդուժ միավորումների հարձակմանը:

Այսօր իրավիճակն այսպիսին է. այն ամենը, ինչ թուրքերն ասում են, հայերը կեղծիք են համարում եւ ընդհակառակը:

«Գիտնականները համամիտ են, նշում է «Բրիտանիկան» իրեն բնորոշ սառնասրտությամբ, որ երկու կողմերի քարոզչությունը խճճել է հարցը»:

Այնուամենայնիվ, ներկայիս որոշ հետազոտողներ պաշտպանում են թուրքական տեսակետը: Բեռնարդ Լուիսի՝ հայկական տեսանկյունի երբեմնի կողմնակցի եւ Ջասթին Մաքարթիի նման ամերիկացի գիտնականները հիմա ասում են, թե ծրագրված ցեղասպանության նշաններ չկան, եւ հայերը եւս այդ ժամանակ շատ թուրքերի են կոտորել:

Անձամբ ես մնում եմ ագնոստիկ: Բայց կարեկցանքով եմ վերաբերվում իրենց տեսակետը հանրությանը ներկայացնելու թուրքերի անկարողությանը: Նրանք մեծ մասամբ անգլերեն չգիտեն եւ, իհարկե, մահմեդական են՝ դարավոր ռասիզմի առարկա:

Մի քանի շաբաթ առաջ ես խոսեցի Մուրադ Բիրսելի՝ ստամբուլցի մի լրագրողի հետ, եւ մենք պայմանավորվեցինք հրապարակել իմ էլեկտրոնային հասցեն, որպեսզի կարողանամ պարզել, թե շարքային թուրքերն ինչպես են ընկալում Եղոյանի ֆիլմը: Մոտ 200 նամակ ստացվեց, մեծ մասը՝ կոտրատված անգլերենով, բայց մի մասն էլ՝ շատ հստակ ձեւակերպված:

Շատերը ջանում են իրենց արժանապատվությունը պահպանել, թեեւ այն համոզման են, որ Արեւմուտքում թուրքերին լիիրավ մարդ չեն համարում: «Պատմաբանները դեռ ուսումնասիրում են խնդիրը, գրում է Նեկաթի Իսելը Դենիզլիից: Բայց եթե նույնիսկ հայերը ճիշտ են ասում, սպանվել են նաեւ շատ թուրք զինվորներ: Նրանք մարդ չե՞ն: Հայերը միշտ մոռանում են դա»:

«Մի շարք եվրոպական երկրներ այցելելով, ես շատ արձաններ եմ տեսել, որոնք արտահայտում են արեւմուտքցիների ատելությունը մեր հանդեպ, գրում է Մուրադ Սեյիսօղլուն: Դա կարելի է բացատրել, եւ ես նկատի չունեմ, որ բոլոր արեւմուտքցիներն ատում են մեզ: Բայց խնդրեք ձեր ընկերներին նկարագրել «թուրքի կերպարը» եւ լսեք... Նրանք մեզ կնկարագրեն մեծ բեղով, ցնցոտիներով, ուղտին հեծած, սուրը՝ ձեռքներիս: Ես բազմիցս բախվել եմ այդ կերպարին»:

Մի 17-ամյա աղջիկ՝ Ֆուլյան, գրում է. «Պրն Եղոյան, ես ուզում եմ ձեզ հարցնել. եթե այդ դեպքը կատարված լիներ ձեր պատմության մեջ եւ ձեզ մեղադրեին նման բանի համար, ի՞նչ կանեիք: Խնդրում եմ, ազնվորեն մտածեք սրա մասին»:

Մի քանիսը մտաբերում են ընտանեկան հուշերը 1915-ի Անատոլիայի մասին: «Ես իմ տատից լսել եմ, թե ինչպես են նրանք Էրզրումում վախեցել, երբ սկսվել է հայերի խռովությունը, գրում է 52-ամյա Սելմա Ասլանը: Անատոլիան այնքան շատ ժողովուրդների օրրանն է եղել, որ իսկապես դժվար է ասել, թե դրա մի մասը պատկանում է այս կամ այն ժողովրդին»:

Մյուսների երկյուղը կինոյի ուժն է: «Սովորական մարդն ավելի դյուրընկալ է մշակութային առասպելների, քան դաժան փաստերի նկատմամբ», գրում է Արդուին Սաաքչօղլուն: Յուսուֆ Գորգեքը ավելացնում է. «Թուրքերը չեն սիրում կեղծ պրոբլեմներ սարքել, իսկ հետո ֆիլմեր նկարել դրանց մասին՝ հայտնի դառնալու համար: Իրականում մենք ենք ապրել Ներխուժման պատերազմը 1-ին աշխարհամարտի տարիներին: Դա հին ցավի պես մխում է մեր սրտում: Բայց մենք չենք սիրում դրանից օգտվել՝ համբավի հասնելու համար»:

Արդեն 20 տարի Թուրքիայում արգելված է «Կեսգիշերային ճեպընթաց» ֆիլմը, որը վիճարկելի ստերեոտիպեր է օգտագործում՝ թուրքերին պատկերելով որպես հրեշներ: Զարմանալի թվով նամակագիրներ էլ հիացած են Եղոյանով եւ ուզում են հավատալ, որ նա նման ֆիլմ չի նկարել: «Ինձ համար պրն Եղոյանը մեծ արվեստագետ է, գրում է Մեհմեթ Ալի Էլիկը: Չեմ կարծում, թե նա օսմանցիներին կներկայացնի իբրեւ ցեղասպանության հանցագործների»:

Մյուսներն այդքան վստահ չեն: Վկայակոչվում է ֆիլմի սցենարը, որը շրջում է Թուրքիայում: «Քանի որ այդ կինոնկարը նողկալի շատ պնդումներ է պարունակում թուրք ժողովրդի մասին, ես հուսով եմ, որ դուք կփորձեք պարզել ճշմարտությունը, գրում է Ֆաթիհ Քասաֆյան: 65 միլիոն զույգ աչք հետեւելու է ձեզ»:

ՀԱՋՈՐԴ ՇԱԲԱԹ՝ ՀԵՌՈՒՍՏԱԷԿՐԱՆՆԵՐԻՆ

Արժե դիտել

19 հունիսի, 11.00 Սինեմախ

■ **«Մկրատաձեռ Էդուարդը»** ★★: Ռեժիսոր՝ Թիմ Բարթոն: Դերերում. Ջոնի Դեփ, Ուայնոնա Ռայդեր: ԱՄՆ, 1990: Ֆանտաստիկ հեքիաթ, որի երազկոտ հերոսն այնքան արտասովոր է, որքան իր պատմությունը:

■ **19 հունիսի, 24.00 Արմենակոբ**
«Մալենա» ★: Ռեժիսոր՝ Ջուզեպպե Տորնատորե: Դերերում. Մոնիկա Բելուչչի, Ջուզեպպե Սուլֆարո: Իտալիա - ԱՄՆ, 2000:

Սիցիլիական գավառում գեղեցկուհի Մալենան անուրջների կին է եւ նախանձի առարկա:

19 հունիսի, 00.35 Պրոմեթեւս

■ **«Խոստում»** ★: Ռեժիսոր՝ Շոն Փեն: Դերերում. Ջեք Նիքոլսոն, Բենիսիո Դել Տորո, Միքի Ռուրք, Ռոբին Ռայթ: ԱՄՆ, 2001:

8-ամյա աղջնակի սպանության ոստիկանական հետաքննությունը՝ Ֆ. Դյուրենմաթի վեպի մոտիվներով:

21 հունիսի, 01.30 Հ1 (48 ալ)

■ **«Ես բոլորիդ սիրում եմ»** ★: Ռեժիսոր՝ Կլոդ Բերի: Դերերում. Կատրին Դընյով, Ժան-Լուի Տրենտինյան, Ժերար Դըպարդյո: Ֆրանսիա, 1980:

Ժամանակակից անկախ կնոջ դիմանկար:

22 հունիսի, 00.30 Երեւան

■ **«Սան-Սուսիի անցորդուհին»** ★★: Ռեժիսոր՝ Ժակ Ռուֆիո: Դերերում. Ռոմի Շնայդեր, Միշել Պիկոլի: Ֆրանսիա -Գերմանիա,1982: Այս ֆիլմում, որը պատմում է նացիզմի զոհը դարձած մարդկանց մասին, Ռ. Շնայդերին վիճակված էր խաղալ իր վերջին դերը:

22 հունիսի, 01.15 НТВ

■ **«Լուսինը կեղտաջրի առվում»** ★: Ռեժիսոր՝ Ժան-Ժակ Բենեքս: Դերերում. Ժերար Դըպարդյո, Նաստասյա Կինսկի, Վիկտորյա Աբրիլ: Ֆրանսիա, 1983:

Ըստ պոեմ հիշեցնող ֆիլմի բնաբանի, «մենք ծնվել ենք կեղտաջրի առվում, որի ջրերն արտացոլում են աստղերը»:

23 հունիսի, 23.25 Հ1

■ **«Այրիս»** ★★: Ռեժիսոր՝ Ռիչարդ Էյր: Դերերում. Ջուդի Դենչ, Քեյթ Ուինսլեթ, Ջիմ Բրոդբենթ, Հյու Բոնեվիլ: ԱՄՆ, 2001:

Ականավոր կին գրող Այրիս Մըրդոքի դրամատիկ կյանքի պատմությունը մի շարք մրցանակներ է բերել դերակատարներին:

Խավարի իշխանը.

ՈՒԻԼԵՄ ԴԵՖՈ

Վիմ Վենդերսը, 1993-ին Ուիլեմ Դեֆոյին նկարահանելով իր «Այնքան հեռու, այնքան մոտ» ֆիլմում, զարմացած նկատել է. «Ուիլեմն ինձ հայտնի ամենամեղմ մարդկանցից մեկն է, բայց նա անհավատալիորեն ընդունակ է ահազդու կերպարանք առնել: Դեմքին մարդասպանի ժպիտ է հայտնվում, իսկ հաջորդ պահին նույն մեղմ ու փափուկ մարդն է»: Դեֆոյի չարագուշակ ժպիտը տպավորություն էր գործել Վենդերսի ֆիլմից դեռ 12 տարի առաջ, «Չսիրվածը» մելոդրամում, որտեղ Ուիլեմը հրոսակախմբի պարագլուխ էր: Դրանից հետո նրան առաջարկում էին միայն սրիկաների դերեր:

Չարագործի կերպը երեւի թե դառնար մարդասպանի ժպիտով Դեֆոյի խաչը կինոյում, եթե Օլիվեր Սթոունը 1986-ին նրան չնկարահաներ իր «Դասակում»: Սերժանտ Էլիասը, որ վիետնամական պատերազմում չի ուզում մյուսների պես կորցնել իր մարդկային դեմքը, հայտնություն դարձավ: Հենց այդ «նորահայտ» Դեֆոյին էլ Մարտին Սկորսեզեն 1988-ին նկարահանեց «Քրիստոսի վերջին փորձությունը» ֆիլմում: Հույն գրող Կազանձակիսի վեպի էկրանացումն ընդվզման այնպիսի փոթորիկ բարձրացրեց, որ Վենետիկի փառատոնում ֆիլմը ներկայացնելու համար հարկ եղավ ստանալ քաղաքի գլխավոր դատախազի թույլտվությունը: Կրքերի շիկացման կիզակետը վերնագրային «վերջին փորձությունն» էր: Հրեշտակի կերպարանք մտած սատանայի գայթակղությամբ Հիսուսն աննկատելիորեն հեռանում է Գողգոթայի խաչից եւ ապրում սովորական մահկանացուի կյանքով, թեեւ, ի վերջո, պարզվում է, որ այդ երկրային կյանքը լոկ մահամերձի ցնորքն է:

Ֆիլմի շուրջը բորբոքված թոհուբոհը Ուիլեմ Դեֆոյին այնպիսի աղմկալի համբավ բերեց, որ ամերիկյան կինոյի առաջատար ռեժիսորներն սկսեցին նրան ձեռքից ձեռք խլել: 33-ամյա Դեֆոն վերջնականապես ելավ աստղային ուղեծիր: Նրա անձնական կյանքի մանրամասները հայտնվեցին դեղին մամուլում: Երբ նկարահանվում էր «Մարմինը որպես հանցանշան» ֆիլմում, լուրեր տարածվեցին, թե խաղընկերուհու՝ Մադոննայի հետ, սիրաբանում է ոչ միայն կինոխցիկի առաջ: Իսկ Դեֆոն արդեն երկար տարիներ ապրում է Էլիզաբեթ Քոմի հետ, որը «Ուսթըր գրուփ» ավանգարդիստական թատրոնի ղեկավարն է: Մի անգամ, այս թատերախմբի ներկայացումներից մեկում Դեֆոն հանդիսատեսի առաջ հայտնվեց մորեմերկ: Նա իրեն համարում է բնազդային, «կենսաբանական» դերասան, որը խոսում է նաեւ «մարմնի լեզվով»: Նախանցյալ տարի էկրան բարձրացած «Վամպիրի ստվերը» ֆիլմում Դեֆոն գործի է դրել եւ այդ լեզուն: Այստեղ նրան բաժին է ընկել Մաքս Շրեքի դերը, որն էկրանի առաջին Դրակուլան էր Մուռնաուի «Նոսֆերատու. սարսափի սիմֆոնիա»-ում: Նախկին քլիփմեյքեր Իլայաս Մերիջի ֆիլմը պատմում է, թե

1921-ին գերմանացի մեծ ռեժիսորն ինչպես էր տնքում իր գլուխգործոցի վրա: Հրաժարվելով տաղավարային նկարահանումների էքսպրեսիոնիստական ավանդույթից նա մեկնում է աշխատելու Արեւելյան Եվրոպայի հինավուրց դղյակներից մեկի բնական դեկորներում: Ըստ ֆիլմի, Մուռնաուն «Նոսֆերատուի» գլխավոր դերը խաղալու համար պայման էր կապել իսկական վամպիրի հետ, որին անկարող էր դուրս քաշել տամուկ խավարի իր հարազատ միջավայրից: Նկարահանող խումբը Մաքս Շրեքին տեսնում է միայն վամպիրի կերպարանքով: Մինչ Մուռնաուն բոլորին կբացատրի, թե նա, հետեւելով Ստանիսլավսկու դպրոցին, լիովին դերի մեջ է մտել, Շրեքն ամենեւին էլ Ստանիսլավսկու կարիքը չունի կինոխմբի անդամներին հերթով հոշոտելու համար: Ուիլեմ Դեֆոյից մեծ ջանքեր են պահանջվել նրա դժոխային կերպարը մարմնավորելիս: Միայն գրիմն օրական մի քանի ժամ է խլել, իսկ հատուկ սեղմիրանն օգնել է, որ քայլելիս երերա: «Վամպիրի ստվերն» անցյալ տարի ներկայացված էր երկու «Օսկարի» հենց գրիմի եւ Դեֆոյի դերակատարման համար: Բայց վամպիրիզմի մարմնացումը ֆիլմում միայն Նոսֆերատու-Դրակուլան կամ Մաքս Շրեքը չէ: Մուռնաուն ինքը Ջոն Մալկովիչի դերակատարմամբ, նույնպիսի վամպիր է կամ առնվազն մոլեռանդ, որն ի սեր արվեստի պատրաստ է ամեն մի խելահեղության: Կինոյի բնույթը ինքնին, հավաստացնում են «Վամպիրի ստվերի» հեղինակները, հենց վամպիրիզմն է, եւ գուցե դրա մեջ է թաքնված Դրակուլայի առասպելի երկարակեցության գաղտնիքը:

Էջը պատրաստեց
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Մարզական

Անսպասելի հանգուցալուծում

«H» խումբ

Օրինաչափ արդյունք

Բելգիա-Ռուսաստան՝ 3-2 (1-0)
1-0՝ Վալեմ (7), 1-1՝ Բեսչաստնիխ (52), 2-1՝ Սոնկ (78), 3-1՝ Վիլմոտս (82), 3-2՝ Սիչով (88):
Ճապոնիա-Թունիս՝ 2-0 (0-0)
Մորիխիմա (48), Նակատա (75):

Խաղի նախօրյակին կայացած մամուլի ասուլիսում Ռուսաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Օլեգ Ռոմանցեւը խոստացել էր, որ չնայած ոչ-ոքի արդյունքը բավարարում է իրենց, սակայն ռուսները հարձակողական ոճի ֆուտբոլ են ցուցադրելու: Բայց մարզչի խոսքերը չհաստատվեցին: Միայն խաղավերջում, երբ ռուսների վիճակն արդեն օրհասական էր, թիմը մեծ ուժերով գրոհի նետվեց, բայց ուշ էր: Բելգիացիները, որոնց հաղթանակ էր անհրաժեշտ, շատ ակտիվ անցկացրին առաջին խաղակեսը: Արդեն 7-րդ րոպեին Վալեմը տուգանային հիանալի հարվածով գնդակն ուղարկեց դարպասի վերին անկյունը: Մինչեւ ընդմիջում բելգիացիները ձեռքից բաց թողեցին հաշիվն ավելացնելու եւս մի քանի ռեալ պահեր: Մտենգայի հարվածը հետ մղեց Նիգմատուլինը, իսկ Գլեն դե Բուկն ու Վերհեյենը վրիպեցին:

Երկրորդ խաղակեսում ռուսները որոշ չափով ակտիվացան եւ շուտով Բեսչաստնիխը վերականգնեց հավասարակշռությունը: Նրանք կարող էին նաեւ հաշվի մեջ առաջ անցնել, բայց նույն Բեսչաստնիխն ու Կարպինը չկարողացան մոտ տարածությունից գոլ խփել: Իսկ ահա բելգիացիները, մեկը մյուսի հետեւից երկու անգամ ստիպեցին Նիգմատուլինին գնդակը հանել ցանցից: Ճիշտ է, խաղավերջում Սիչովի խփած գոլը որոշ հույսեր արթնացրեց, սակայն խաղը փրկել ռուսներին չհաջողվեց: Անկեղծ ասած, նման խաղով դժվար էր հաջողություն ակնկալել: Այնպես որ, կարծում ենք, ռուսների անհաջողությունն օրինաչափ էր:

Հետաքրքիր է, որ Ռուսաստանի լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության ղեկավար Վլադիմիր Ժիրինովսկին, որը բազմահազար երկրպագուների հետ խաղի ընթացքին հետեւում էր Մոսկվայի Մանեժնայա հրապարակում տեղադրված մեծ էկրանի մոտ, նախապես գուշակել էր ռուսների պարտությունը նշելով, որ տունդարձի համար տոմսերը նախօրոք արդեն գնվել են:

Իսկ խմբի հաղթող դարձած ճապոնացի ֆուտբոլիստները, որոնք 2 անգամ հասնելով հաջողության, մտան 1/8 եզրափակիչ:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ճապոնիա	3	2	1	0	5-2	7
2. Բելգիա	3	1	2	0	6-5	5
3. Ռուսաստան	3	1	0	2	4-4	3
4. Թունիս	3	0	1	2	1-5	1

«D» խումբ

Տանտերերը ցնծում են

Հար. Կորեա-Պորտուգալիա՝ 1-0 (0-0)
Պակ Ջի Սուն (70):
Լեհաստան-ԱՄՆ՝ 3-1 (2-0)
1-0՝ Օլիսադեբե (3), 2-0՝ Կրիշալովիչ (5), 3-0՝ Մ. Ժեւլյակով (66), 3-1՝ Դոնավան (83):

«D» խմբի մրցաշարում ուղեգրերի համար պայքարում առավել կարեւոր նշանակություն ուներ կորեացիների եւ պորտուգալացիների մրցավեճի ելքը: Երկու թիմերն էլ խաղասկզբից բավական բարձր տեմպ էին հաղորդել մրցակցությանը: Դժվար է ասել, թե հանդիպումն ինչպիսի՞ ելք կունենար, եթե իր վճռորոշ խոսքը չասեր մրցավարը: Նախ նա արդեն 27-րդ րոպեին կոպիտ խաղի համար դաշտից հեռացրեց պորտուգալացի Ժոաո Պինտուին, ապա 65-րդ րոպեին երկրորդ դեղին քարտը ցույց տվեց Բետուին, որի արդյունքում պորտուգալացիները մնացին 9 հոգով՝ հայտնվելով չափազանց ծանր կացության մեջ: Նման իրադրությունում մարզիչը ստիպված էր պորտուգալացիների ամենաակտիվ խաղացողին Պաուլետային փոխարինել պաշտպան Անդրադեով: Իսկ Պաուլետան մինչ այդ երկու անգամ լրջորեն սպառնացել էր մրցակցի դարպասին: 35-րդ րոպեին նա մեն-մենակ հայտնվեց դարպասապահի դիմաց, սակայն բարձր հարվածեց, իսկ ընդմիջումից հետո նրա գլխի հարվածը հետ մղեց դարպասապահը: Կորեացիներից էլ 2 անգամ վտանգավոր հարվածներ կատարեց Կի Խյունը:

Պորտուգալացիները ստիպված էին ավելի մեծ ուշադրություն դարձնել պաշտպանությանը, սակայն չկարողացան դարպասը պահել անառիկ: 70-րդ րոպեին Պակ Ջի Սունը սուր անկյան տակ Վիկտոր Բայայի ոտքերի արանքով գնդակն ուղարկեց դարպասը: Պետք է արժանին մատուցել պորտուգալացիներին, որոնք 9 հոգով էլ լուրջ հիմնախնդիրներ առաջադրեցին մրցակցին: Հիշարժան էր Լուիշ Ֆիգուի տուգանային հարվածը, որը մի փոքր շեղ անցավ: Լավ հնարավորությունը չօգտագործեց Գոմեշը, իսկ 88-րդ րոպեին մարզական բախտը ժպտաց կորեացիներին. Կոնսեյսաոյի հարվածից հետո գնդակը դիպավ դարպասաձողին: Որքան էլ որ պորտուգալացիները ջանացին փրկել խաղը, դա նրանց չհաջողվեց: Իսկ խփած միակ գնդակը կարող էր նրանց ուղեգիր պարգեւել, քանի որ մյուս խաղում առաջնությանը հրաժեշտ տված լեհերը վստահ հաղթանակ տարան ամերիկացիների նկատմամբ՝ բացելով իրենց գոլերի հաշիվը: Այսպես, «D» խմբում ուղեգրերի համար մրցավեճը բավական անսպասելի հանգուցալուծում ստացավ:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Կորեա	3	2	1	0	4-1	7
2. ԱՄՆ	3	1	1	1	5-6	4
3. Պորտուգալիա	3	1	0	2	6-4	3
4. Լեհաստան	3	1	0	2	3-7	3

Ռմբարկուները

Կլոզե (Գերմանիա)	5
Դալ Թոմասոն (Դանիա)	4
Ռոնալդո (Բրազիլիա)	4
Դիոպ (Սենեգալ)	3
Պաուլետա (Պորտուգալիա)	3
Վիերի (Իտալիա)	3
Ռաուլ (Իսպանիա)	3
Ռիվալդո (Բրազիլիա)	3
Վիլմոտս (Բելգիա)	3

ՇԱԽՄԱՏ

Հաղթական մեկնարկ

Բաթումում մեկնարկել է շախմատի տղամարդկանց Եվրոպայի անհատական 3-րդ առաջնությունը: Մրցաշարին մասնակցելու նախնական հայտ էին ներկայացրել 115 շախմատիստներ, որոնցից 15-ը տարբեր պատճառներով չեն ժամանել: Մրցաշարից հրաժարվել է Եվրոպայի ներկայիս չեմպիոն իսրայելցի Էմիլ Սուտովսկին, որն այդպես էլ կազմակերպիչների հետ ֆինանսական հարցում համաձայնության չեկավ: Բացակայում են Ֆրանսիայի, Անգլիայի, Հոլանդիայի, Հունգարիայի եւ նախկին Հարավսլավիայի ներկայացուցիչները: Մասնակիցներից 50-ը գրոսմայստերներ են: Առաջնությանը մասնակցում են նաեւ աշխարհի նախկին չեմպիոնուհի Մայա Չիբուրդանիձեն եւ Եվրոպայի նախկին չեմպիոնուհի Նատալյա Ժուկովան: Մասնակիցներից ամենաբարձր անհատական գործակից ունեն բուլղարացի Ալեքսեյ Ալեքսանդրովը (2654), բելառուսցի Միխայիլ Գուրեւիչը (2641) եւ լեհ Միխայիլ Կրասենկովը (2641):

Հաջող մեկնարկեցին հայ շախմատիստները: Իրենց մրցակիցներին հաղթեցին Աշոտ Անաստասյանը (Բաքաեւին), Կարեն Ասրյանը (վրացացի Դավիթ Հարությունյանին), Լեւոն Արոնյանը (Մասնաձեին), Արսեն Եղիազարյանը (Հազնեդարօղլուին), Գաբրիել Սարգսյանը (Ուրուշաձեին) եւ Արա Մինասյանը (Արմանին): Արթուր Չիբուխչյանն ու Արտաշես Մինասյանը միմյանց հետ խաղաղ դաշն կնքեցին

ՖՈՒՏԲՈԼ

Միլուտինովիչի ինքնատիպ նվաճումը

Չինաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բորա Միլուտինովիչի համար Թուրքիայի ընտրանու հետ հանդիպումն աշխարհի առաջնություններում անվանի մարզչի գլխավորած թիմերի 20-րդ խաղն էր: Այս ցուցանիշով նա հավասարվեց հանրահայտ Մարիո Զագալոյին: Իսկ ռեկորդային ցուցանիշը պատկանում է գերմանացի Հելմուտ Շյոնին, որն աշխարհի առաջնության 25 խաղում է գլխավորել հավաքականը: Ճիշտ է, Միլուտինովիչն, այնուամենայնիվ, ռեկորդակիր է: Նրա համար աշխարհի հերթական առաջնությունը 5-րդն էր: Մարզիչներից եւ ոչ մեկին չի հաջողվել նման արդյունք ցույց տալ: Չինաստանի հավաքականի անհաջողությունից հետո Միլուտինովիչի պայմանագրի ժամկետը լրացավ: Նա մտադիր է առայժմ մի փոքր հանգստանալ, որից հետո կրկին կվերադառնա ակտիվ ֆուտբոլ՝ առանց որի նա չի պատկերացնում իր կյանքը:

ԱՌԱՋՆՈՒԹՅԱՆ ՇՈՒՐՋ

Գոլը գրանցվեց Ռոնալդոյի հաշվին

ՖԻՖԱ-ի որոշմամբ Կոստա Ռիկայի դարպասը խաղի 10-րդ րոպեին խփած գոլը գրանցվել է բրազիլացի Ռոնալդոյի հաշվին: Մինչ այդ գոլի հեղինակ էին համարում Կոստա Ռիկայի ֆուտբոլիստ Լուիս Մարինին, որի ոտքին դիպչելով, գնդակը հայտնվել էր դարպասում: Ռոնալդոն բողոքարկել էր որոշումը եւ ՖԻՖԱ-ի ներկայացուցիչները կրկնապատկերը դիտելուց հետո համոզվել էին, որ դարպասին հարվածողն իրոք Ռոնալդոն էր:

Այսպիսով, Ռոնալդոյի հաշվին ընթացիկ առաջնությունում գրանցված է 4 գոլ: Նույնքան գնդակ էլ նա խփել էր Ֆրանսիայում 1998 թ.:

Դեղին քարտերն ուժի մեջ չեն

ՖԻՖԱ-ն անսպասելի որոշում է ընդունել՝ չեղյալ համարելով աշխարհի առաջնության խմբային մրցաշարում ստացած դեղին քարտերը, որոնք հաշվի չեն առնվելու հաջորդ փուլերում: Ճիշտ է, այն ֆուտբոլիստները, որոնք հեռացվել են դաշտից կամ 2 դեղին քարտ են ստացել տարբեր խաղերում, ստիպված կլինեն համապատասխան պատիժ կրել՝ բաց թողնելով առաջիկա հանդիպումը:

Ամենաերիտասարդ ֆուտբոլիստը

Անգլիայի հավաքականի հետ խաղում խաղադաշտ դուրս եկած նիգերիացի Ֆեմի Օպաբունմին աշխարհի ընթացիկ առաջնության ամենաերիտասարդ ֆուտբոլիստն է: Խաղի օրը նա 17 տարեկան 101 օրական էր: Աշխարհի առաջնությունների պատմության մեջ սա 3-րդ ցուցանիշն է: Ամենաերիտասարդն 1982 թ. առաջնությանը մասնակցած Նորման Ուայտսայդն է Հյուսիսային Իռլանդիայից (17 տարեկան 41 օրական): Կամերունցի Սամյուել Էտոն աշխարհի 1998 թ. առաջնությունում իր նորամուտը նշել է 17 տարեկան 99 օրականում:

Առջեւում բրազիլացիներն են

Մեքսիկացիների հետ խաղը դժվարությամբ ավարտելով ոչ-ոքի արդյունքով, Իտալիայի հավաքականը մտավ 1/8 եզրափակիչ: Սակայն բուքմեքերները իտալացիների չեմպիոն դառնալու հնարավորությունը ցածր են գնահատում (9/2): Առջեւում բրազիլացիներն են (5/2): Անգլիան եւ Իսպանիան հավասար ցուցանիշ ունեն (5/1): Գերմանացիների չեմպիոն դառնալու հավանականությունն արտահայտվում է 9/1 հարաբերությամբ:

Ռեկորդը չի կայանա

Սաուդյան Արաբիայի հավաքականի հիմնական դարպասապահ Մոհամեդ Ալ Դեայան վճռել է ավարտել ելույթներն ազգային թիմում: Չնայած 29-ամյա դարպասապահն աշխարհի առաջնությունում 12 գնդակ բաց թողեց, սակայն հավաքականի գլխավոր մարզիչ Նասեր Ալ Ջոհարը բնավ էլ չի մեղադրում նրան՝ Դեայային համարելով լավագույն դարպասապահներից մեկը: Մինչ առաջնության մեկնարկը Դեայան հայտարարել էր, որ մտադիր է գերազանցել մեքսիկացի Կլաուդիո Սուարեսի համաշխարհային ռեկորդը, որն ազգային հավաքականում անց էր կացրել 171 խաղ: Դրա համար դարպասապահը պետք է եւս 7 խաղի մասնակցեր: Այնպես որ ռեկորդը չի կայանա:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԱԳՐԵՐ

Առաջին «զոհը» Պուան է

Սովորաբար ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունից հետո անհաջողության մատնված հավաքականների գլխավոր մարզիչները հրաժարական են տալիս: Առաջինն այդ քայլին գնաց Ուրուգվայի հավաքականի մարզիչ Վիկտոր Պուան: Մարզիչը նախապես էր որոշել, որ եթե իր սաները չհաղթահարեն առաջին փուլի արգելքը, ապա ինքը հրաժարական է տալու: Բացի այդ էլ հավաքականի հետ նրա պայմանագրի ժամկետն ավարտվում էր եւ Պուան վճռեց տեղը զիջել ուրիշին:

Հիշեցնենք, որ Պուայի գլխավորությամբ Ուրուգվայի հավաքականը 12 տարվա ընդմիջումից հետո իրավունք էր ստացել մասնակցելու աշխարհի առաջնությանը: «A» խմբում ընդգրկված ուրուգվայցիները 1:2 հաշվով պարտվեցին դանիացիներից, ոչ-ոքի ավարտեցին հանդիպումները ֆրանսիացիների (0:0) եւ սենեգալցիների (3:3) հետ, ընդ որում վերջին խաղում մրցակցին զիջում էին 0:3 հաշվով:

Պուան հրաժարական տված առաջին մարզիչն է, որին, կարծում ենք, կհետեւեն նաեւ ուրիշները: Մասնավորապես, հարցականի տակ է Ռոժե Լեմերի հետագա ճակատագիրը Ֆրանսիայի հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնում: Նրան մեղադրում են թիմի անհաջողության համար, մասնավորապես նշելով, որ մարզիչը սխալ տակտիկա էր ընտրել: Սլովենիայի հավաքականի մարզիչ Սրեչկո Կատանեցն էլ նախապես հայտարարել էր, որ առաջնությունից հետո հեռանալու է թիմից: Օլեգ Ռոմանցեւի հետագա ճակատագիրն էլ մեծապես կախված էր այսօր կայացած Ռուսաստան-Բելգիա հանդիպման արդյունքից: Նա էլ հայտարարել էր, որ պատրաստ է հրաժարական տալ, եթե թիմը չանցնի հաջորդ փուլ:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Առողջապահություն

Ծխելը այն գործոններից մեկն է, որը հանգեցնում է կրծքահեղձուկի (ստենոկարդիայի) զարգացմանը: Մենք կխոսենք սրտի վրա ծխելու ազդեցության մասին, եւ ցույց կտանք, որ ծխելը դադարեցնելով նվազում է սրտի կաթված ունենալու վտանգը: Միեւնույն ժամանակ կտանք խորհուրդներ, թե ինչպես դադարեցնել ծխելը:

Ծխելը նպաստում է նաեւ ազդրային զարկերակի հիվանդության զարգացմանը, որը արտահայտվում է ստորին ծայրանդամներում քայլելիս առաջացող ցավերով: Այս ախտանիշը բավականին հազվադեպ է պատահում չծխողների մոտ: Սա կարող է բերել ստորին ծայրանդամի վիրահատմանը, որը հազվադեպ է պատահում ծխելը դադարեցնողների մոտ:

երբեք չեն ունենում կրծքահեղձուկ կամ ինֆարկտ: Պարզապես, դրա հավանականությունը չծխողների մոտ զգալիորեն ավելի ցածր է, քան ծխողների: Ծխելը դադարեցնելով զգալիորեն նվազում է սրտամկանի ինֆարկտի կամ սրտային այլ լուրջ հիվանդություններ ունենալու վտանգը:

Ծխելը դադարեցնելու անհրաժեշտության համար կան նաեւ այլ պատճառներ: Ծխողներն ավելի են հակված թոքի, բերանի եւ կոկորդի

ՍԻՐՏԸ ԵՎ ԾԽԵԼԸ

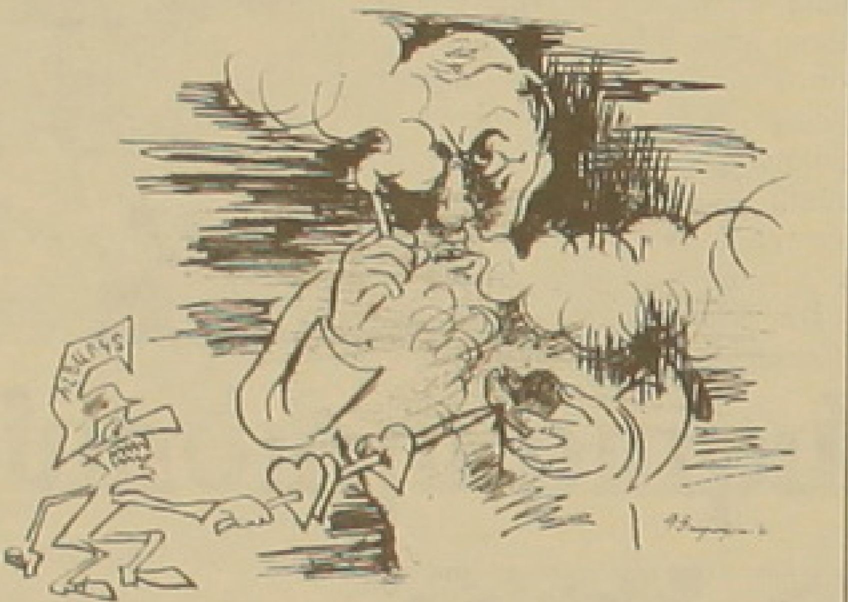

Փաստարկներ

Ծխախոտը մեծագույն չարիք է, իսկ ծխելը սրտի իշեմիկ հիվանդություններից մարդկանց մահվան հիմնական պատճառներից մեկն է: Սրտի ինֆարկտի վտանգը մեծանում է ծխելու քանակին զուգընթաց: Ընդհանրապես, ծխողներն ունեն սրտի անոթների ախտահարման գրեթե կրկնակի հավանականություն, քան չծխողները: Այս վտանգը հավասարապես մեծ է բոլոր տարիքային խմբերի անձանց համար: Մինչեւ 50 տարեկան ծխողների մոտ սրտային հիվանդություններից մահերը 10 անգամ ավելի հաճախակի են, քան նույն խմբի չծխողների մոտ: Որքան ավելի շատ եւ վաղ հասակից եք ծխում, այնքան ավելի բարձր ռիսկի եք ենթարկվում:

Ինչու է ծխելը վնասում սիրտը

Ծխախոտի ծխի ամենակարեւոր բաղկացուցիչ մասերը ածխածնի մոնօքսիդը (CO) եւ նիկոտինը, վնասակար ազդեցություն ունեն սրտի վրա: Նիկոտինը մարդու օրգանիզմում խթանում է ադրենալինի արտադրությունը, մի նյութ, որի հետեւանքով սիրտը սկսում է աշխատել ավելի արագ բարձրացնելով արյան ճնշումը: Իսկ ածխածնի մոնօքսիդը միանում է հեմոգլոբինին արյան կարմիր գունանյութին, որը թթվածին է տեղափոխում դեպի օրգաններ եւ հյուսվածքներ: Միանալով հեմոգլոբինին CO-ն նվազեցնում է վերջինիս թթվածին տեղափոխելու ունակությունը ինչպես դեպի սիրտը, այնպես էլ դեպի մարմնի այլ հյուսվածքներ: Որոշ ծխողների մոտ հեմոգլոբինի գրեթե կեսը թթվածնի փոխարեն կրում է ածխածնի մոնօքսիդ զրկելով սիրտը կենսականորեն կարեւոր թթվածնից: Միեւնույն ժամանակ նիկոտինը եւ ածխածնի մոնօքսիդը նպաստում են արյան մակարդելիության բարձրացմանը եւ արյան մակարդուկի (թրոմբի) առաջացմանը:

Ֆիլտրով ծխախոտներ

Դեռեւս չկան այնպիսի փաստարկներ, թե ֆիլտրով ծխախոտներն ավելի քիչ վտանգ են ներկայացնում սրտի հիվանդության զարգացման համար, քան առանց ֆիլտրի ծխախոտները: Ենթադրվում է նույնիսկ, որ դրանք ավելացնում են ներծծվող ածխածնի մոնօքսիդի քանակը եւ հետեւաբար սրտին ավելի մեծ վնաս են պատճառում: Բացի դա, անցնելով ցածր նիկոտինով ծխախոտների իբրեւ պակաս վնասակար, ծխողները սովորաբար ծխում են ավելի շատ եւ ծուխը ընչում ավելի խորը:

Պասիվ ծխելը

Ծխելը պասիվ է համարվում, երբ չծխողները շնչում են շրջապատի անձանց ծխախոտի ծուխը: Դա շատ հաճախ առաջացնում է աչքի մրմուռ, սուր քարախային տոնզիլիտ կամ գլխացավեր: Պասիվ ծխելը կարող է վնասակար լինել նրանց համար, ովքեր տառապում են սրտի հիվանդությամբ: Նման դեպքերում այդ ազդեցությունից պետք է հնարավորինս խուսափել:

Պասիվ ծխելը բարձրացնում է նաեւ թոքի քաղցկեղի զարգացման վտանգը չծխող անձանց մոտ, ինչպես նաեւ կրծքավանդակում առաջացնում է այլ հիվանդություններ: Սա կարող է նաեւ որոշակի հիվանդությունների պատճառ դառնալ այն երեխաների մոտ, ովքեր կանոնավորապես ենթարկվում են շրջապատի ծխի ազդեցությանը:

Սրտի հետագա կաթվածներից խուսափելու համար նշանակություն ունի՞ ծխելը դադարեցնելը

Ծխելը դադարեցնողները շատ ավելի քիչ են ունենում սրտի ցավեր, քան նրանք, ովքեր շարունակում են ծխելը: Այնուամենայնիվ, սա չի նշանակում, որ չծխողները քաղցկեղի, խրոնիկական բրոնխիտի, ուղեղի եւ սրտամկանի ինֆարկտների, քան չծխողները: Ծխելը կարող է առաջացնել այնպիսի հիվանդություններ, որոնք մահացու չեն, սակայն կարող են նպաստել այլ հիվանդությունների զարգացմանը կամ ուղղակիորեն խափանել նորմալ եւ առողջ կյանք վարելու հնարավորությունը: Օրինակ՝ ծխողների հազը կարող է հարուցել լրացուցիչ ծանրաբեռնվածություն սրտի վրա (որը կվերանա ծխելը դադարեցնելու դեպքում), ծխելը կարող է առաջացնել ոտքերի եւ ձեռքերի զարկերակների ախտահարում՝ ընդհուպ մինչեւ ստորին ծայրանդամի հատման:

Այսպիսով, ծխելը դադարեցնելը Ձեր առողջության համար ամենանպաստավոր որոշումներից մեկն է, հատկապես, եթե դուք ունեցել եք կրծքահեղձուկ կամ սրտամկանի ինֆարկտ:

Հաշվի առեք, որ ծխելը դադարեցնելը կատարվում է ձեր առողջության եւ ձեր ընտանիքի համար (չէ՞ որ նրանք դառնում են պասիվ ծխողներ եւ, հետեւաբար, կարող են ձեռք բերել տարբեր հիվանդություններ), նպաստավոր է նաեւ ֆինանսական առումով:

Խորհուրդներ

- Հայտնեք ձեզ շրջապատողներին, որ դադարեցնում եք ծխելը: Նրանց խրախուսանքը ձեզ կօգնի,
- ծխելու ցանկությունը նվազեցնելու նպատակով օգտագործեք ծամոն, հում բանջարեղեն կամ չիր,
- պլանավորեք, թե ինչ կարելի է անել այն գումարի հետ, որը խնայել եք մեկ ամիս կամ մեկ տարի չծխելով,
- աշխատեք չծխելու որոշումը կայացնել հանգստյան օրերին կամ արձակուրդի ժամանակ, երբ սթրեսներն ավելի քիչ են:

Նյութը տրամադրել է «Նորք-Մարաշ» բժշկական կենտրոնը

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԺՇԿՈՒԹՅԱՆ ԴԵՐՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

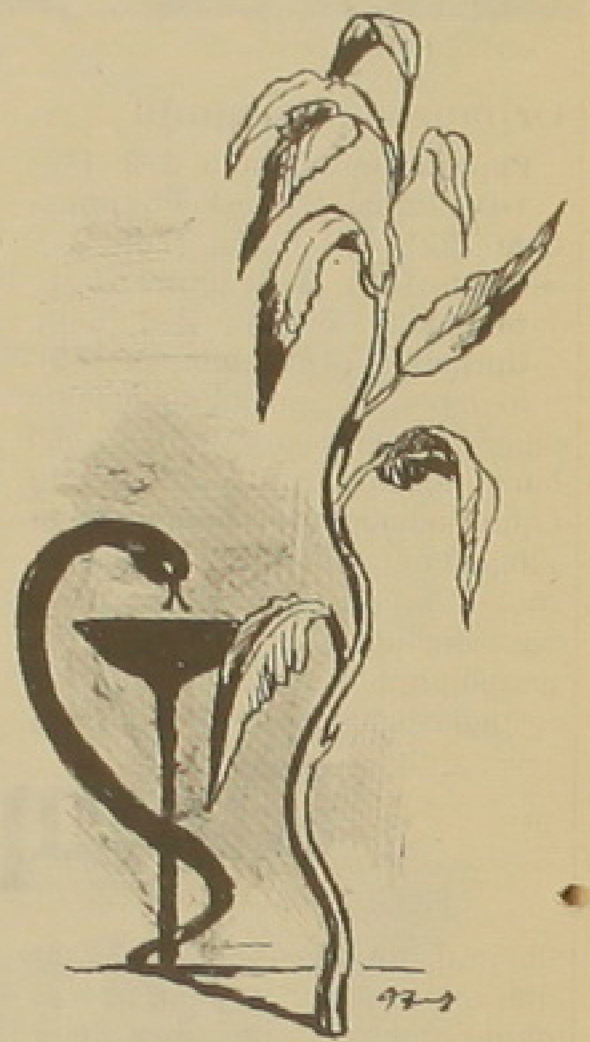

Բույսերի կիրառությունն ունի հազարամյակների պատմություն, սակայն այն դեռեւս ուսումնասիրվում է եւ տարեցտարի համալրվում նորանոր արժեքավոր դեղամիջոցներով: Գիտական բժշկության համար անսպառ աղբյուր է ժողովրդական բժշկությունը, որն էլ ձգտում է օգտագործել ժողովրդի դարավոր փորձը՝ վերցնելով նրանից արժեքավորը, զուգահեռաբար կիրառելով քիմիաթերապիայի, ֆիզիոթերապիայի եւ բուժման այլ եղանակների հետ: Դեղաբույսերը պարունակում են օրգանիզմի համար տիտանի բոլոր անհրաժեշտ նյութերը: Բույսերից ստացված դեղորայքները ճիշտ օգտագործելիս օրգանիզմում կողմնակի անցանկալի երեւույթներ կամ քիչ, կամ ընդհանրապես չեն առաջանում: Այսօր աշխարհում անհրաժեշտություն է դարձել դեղաբույսերի կիրառությունը բազմաթիվ հիվանդությունների բուժման համար՝ թուրմերի, եփուկների, փոշիների եւ հաբերի ձեւով:

Մատենադարանում պահվում է մեր միջնադարյան մեծանուն (Ամիրդովլաթ, Մխիթար Հերացի), նաեւ հին աշխարհի (Ավիցենա, Գալեն) բժիշկների աշխատությունները: Դրանք արդեն 20 տարի ուսումնասիրում ու օգտվում է բժշկական գիտությունների թեկնածու, բժիշկ Աբրս Աբրոյանը՝ պատրաստելով նոր դեղափոշեր, փոշիներ, որոնցով երկու տասնամյակի ընթացքում բուժվել են տարբեր հիվանդություններով տառապող մոտ 30 հազար հիվանդներ: Պրն Աբրոյանը սիրով համաձայնել է «Ազգի» ընթերցողներին առաջարկել ժողովրդական բժշկության մեջ օգտագործվող բաղադրատոմսեր: Մենք խոստանում ենք ձեզ հաճախակի ներկայացնել ժողովրդական բժշկության դեղատոմսեր:

Բրոնխիալ ասթմայի դեպքում արդյունավետ միջոց է մասուրակի արմատները: 100 գ եռացրած ջրում 10 գ մասուրակը թրմել եւ թեյի պես օրը չորս անգամ 100-ական գրամով խմել:

Տերևի, եղինջի եւ եզան լեզվի տերեւները հավասար քանակությամբ խառնել: 0,5 լ եռացրած ջրին ավելացնել 3 ճաշի գդալ խառնուրդից եւ 5 րոպե թույլ կրակով եփել: Թողնել հովանա, քամել ու խմել օրը չորս անգամ՝ 100 գ (ցանկալի է քաղցած վիճակում):

ՄԱՐԻՆԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ուզո՞ւմ եք երիտասարդ մնալ

Հին ժամանակներից մարդիկ փորձել են գտնել երիտասարդությունը պահպանելու եղանակը կամ կանխելու վերահաս ծերությունը: Եգիպտոսի թագուհի Կլեոպատրան էշի կաթով լոգանք էր ընդունում, իսկ իշխանական տոհմի չինուհիները խմում էին ժենշենի արմատի հյութը:

Հին հռոմեական արիստոկրատ կանայք եւ նրանց ամուսինները լոգանք էին ընդունում ջահել անասունների, իսկ երբեմն էլ աղջիկների ու պատանիների արյան մեջ: Վերջին ժամանակները մասնագետները խորհուրդ էին տալիս օգտագործել ակնամոմ:

Երիտասարդանալու համար Արեւմուտքում վաճառվում են վիտամիններ պարունակող պատրաստուկներ: Տիբեթի լամաները երկարատեւ քնի միջոցով կարող են պահպանել իրենց արտաքին տեսքը եւ երկարակեցությունը:

Արեւելքի երկրներում մարդիկ յոգայի միջոցով նկատելի արդյունքների հասան:

Այնուհետեւ հայտնագործվեցին հորմոններ, որոնք արտադրում են ներքին սեկրեցիոն գեղձերը: Հորմոնների օգտագործման առաջին փորձերը ցույց տվեցին, որ դրանցից մի քանիսը կարող են նպաստել մաշկի առաձգականությանը: Դրանից հետեւություն արվեց, որ հորմոններն ընդունակ են մարդկանց վերադարձնել երիտասարդությունը: Այս էֆեկտն առաջինը հաստատեց ֆրանսիացի հայտնի կենսաքիմիկոս Բրոուն Սեկարը, որն էլ հենց հայտնագործել է սեռական հորմոնները: Նա փորձերը կատարել է իր վրա: Սակայն կարճատեւ էֆեկտից հետո երիտասարդացման բոլոր նշաններն անհետացել են:

Ֆ. Լինդստոնը կիրառեց երիտասարդացման վիրահատական մեթոդը: Նա մարդուն փոխպատվաստեց սեռական թարմ գեղձեր: Սակայն արդյունքը տեւեց մի քանի ամիս:

Մեծ ուշադրության արժանացան ռումին գիտնական, պրոֆեսոր Ասլանի աշխատանքները: Նա նովոկայինը կիրառեց տարեց մարդկանց աթերոսկլերոզը բուժելու համար: Երկարատեւ, ռեժիմով կիրառելուց հետո հիվանդների մոտ սկսեցին աճել նոր մազեր, վերականգնվեցին ուժերը եւ այլն: Այժմ նովոկայինային ներարկումը միայն օժանդակ մեթոդ է:

Սակայն ծերությունը հեռացնելու եւ ֆիզիկական ու մտավոր առողջությունը պահպանելու միակ հուսալի եղանակը ճիշտ ապրելակերպն է:

Է. Ա.

Բժշկական խճանկար

- Իրենց կյանքի ընթացքում արյան կարմիր գնդիկներն անցնում են շուրջ 1600 կմ տարածք:
- Միջահասակ տղամարդը ժամում կորցնում է մաշկի մոտ 600.000 մասնիկ, իսկ տարվա ընթացքում՝ 675 գրամ: 70 տարեկանում մաշկի ընդհանուր կորուստները կազմում են 48 կգ՝ մարդու մարմնի ողջ քաշի 70 տոկոսը:
- Մեր օրգանիզմի մոտ 70 տոկոսը կազմված է ջրից, որի 50 տոկոսը գտնվում է օրգանիզմի բջիջներում, իսկ մնացածը՝ բջիջներից դուրս: Ամենից շատ ջուր պարունակվում է ուղեղի գորշ նյութի, երիկամի եւ սրտամկանի բջիջներում: 9-10 օրվա ընթացքում այդ հեղուկը շրջանառվում է ողջ օրգանիզմով: Մարդը գտնվելով 16-20 աստիճան ջերմաստիճանում, ստվերում, հանգիստ վիճակում, կարող է ծարավ մնալ մինչեւ 9 օր, 36 աստիճանում՝ 3 օր, իսկ 39 աստիճանի դեպքում՝ 2 օր:

Ս. Գրիգոր Լուսավորչի նշխարների գյուտը

Այսօր Հայ առաքելական եկեղեցին նշում է Ս. Գրիգոր Լուսավորչի նշխարների գյուտի տոնը:

Հայոց ամբողջական դարձից եւ Հայրապետական գահի նորոգությունից հետո Ս. Գրիգոր Լուսավորիչն իր կյանքի վերջին տարիներն անցկացնում է առանձնության մեջ՝ Սեպուհ լեռան Մանյա այրում, որտեղ 326 թ. ի Տեր խաղաղությամբ ավանդում է հոգին:

Սրբազան ավանդության համաձայն, Սեպուհ լեռան շուրջը դեգերող հովիվները, պատահաբար մտնելով Հայոց Հայրապետի ճգնարանը, գտնում են նրա անշնչացած մարմինը եւ չիմանալով անձի ով լինելը՝ ծածկում են քարակույտի տակ: Հետագայում Ս. Գրիգոր Լուսավորիչն իր աշակերտներից Գառնիկ Բասենցուն տեսիլքով հայտնում է իր նշխարների տեղը: Այս գյուտից հետո Ս. Հայրապետի նշխարները տեղափոխում եւ ամփոփում են Բարձր Հայքի Դարանաղի գավառի Թորդան գյուղում:

Ս. Գրիգոր Լուսավորչի բոլոր նշխարները չէ, որ ամփոփվել են Թորդանում, ոսկորների մի մասը տեղափոխվել է քաղաքամայր Վաղարշապատ եւ այլ վայրեր, մինչեւ Բյուզանդիոն եւ Իտալիա: Հետագայում Ս. Գրիգոր Լուսավորչի՝ Վաղարշապատ տարված նշխարներից պատրաստվում է Ոսկյա Ս. Աջը, որը պահվում է Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնում եւ սրբալույս մյուռոնի օրհնության գլխավոր սրբություններից մեկն է: Այն նաեւ հայրապետական իշխանության գլխավոր պաշտոնական նշանակն է, եւ կաթողիկոսարանում նրա առկայությունը պարտադիր է:

Հեռուստածրագիր

15 հունիս, շաբաթ

Հ1

9.00 Հայլուր
9.20 Հարցամարս
10.00 Ծիծաղի տուն
11.00 Հեռուստասերիալ «Սիրո կախարդանք»
11.45 Փառատոն «Մուսք 21-րդ դար»
12.15 Կարոտ
12.45 Անցյալը ներկան է
13.10 Հայերը
13.30 Մարդը եւ օրենքը
14.00 «Արեւիկ»
14.30 Մուլտսերիալ «Պատկերազարդ պատմություններ անցյալից»
14.55 Տագնապներ ներկայի եւ ապագայի
15.20 Առողջության աշխարհ
15.40 «Քվանտ» վարժարան
16.00 Ազգ-TV
16.20 Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնություն. 1/8 եզրափակիչ (ուղիղ եթեր)
Ընդմիջմանը՝ 17.15 Հայլուր
18.20 Բարի ախորժակ
18.40 Երեկոյան Երեւան
18.50 Մայր թատրոն-80. Գուրգեն Ջանիբեկյան
19.20 Գ/Ֆ «Առյուծի դամբարանը»
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.50 Զինուժ
22.25 Երկրի ուժը
22.45 Երաժշտական փոստարկղ
23.40 Ֆուտբոլային հայլուր
00.00 Հայլուր
00.20 Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնություն. 1/8 եզրափակիչ

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

09.00 Բարի լույս, Հայաստան
(09.30, 10.30 Լրաբեր)
11.00 Լիամետրաժ ֆիլմ «Պոկահոնտաս»
12.20 Սերիալ «Խաղաղ Դոն»
13.10 «Լեզուների համաստեղություն» (անգլերեն)
13.30 «Ակցենտ»
14.20 Գ/Ֆ «Ծանոթացեք, Ջո Բլեք»
(16.00 Լրաբեր)
17.40 Մուլտֆիլմ
18.00 Համերգ
18.30 «Խառնաշփոթ»
19.00 «Սկանվորդ-շոու»
20.00 Լրաբեր
21.00 Ընտանեկան ակնթարթ
22.40 Պահմտոցի
23.40 PODIUM ART
24.00 Ֆուտբոլ. Հայաստանի առաջնություն

###

19.30 «Գնդիկ բոռնիկ»
19.50 Բախտացույց
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.15 Գ/Ֆ «Մերիլին, իմ սեր»
22.00 Բախտացույց
22.05 Գիտաստղեր
22.30 Գ/Ֆ «Գեղեցիկ մահ»
00.00 Մամուլի խոսնակ

###

08.30, 15.00, 18.00, 01.30 Ժամը
09.00, 19.00 Բումերանգ
10.00 Գ/Ֆ «Զորքը ջունգլիներից»
11.30 Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնություն
13.30, 18.30, 20.00 Բլից
14.00 Գ/Ֆ «Բար «Անճոռնի Կոյոտ»
15.30 Մուլտֆիլմ
16.00 Գ/Ֆ «Հրաբուխ»
17.40 Տանիք
20.30 Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնություն
22.30 Իրականում
23.30 Ավտոսրահ-2000
00.00 Գեղֆիլմ
02.00 Գիշերային կինոսրահ «Ամերիկյան կարկանդակ»

###

08.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 01.00, 03.00 «Հորիզոն»
08.15, 19.00 Մ/ս-լ «Սիմփսոններ»
08.45 «Նոստալգիա»
09.15 Վ/Ֆ «Պատմության ալիք»
10.15, 15.15, 01.15 Գեղֆիլմ
12.15 Մ/ս-լ «Ջրահարսը»
12.45 Մանկական սերիալ «Փաուեր ռեյնջերներ, կամ զորավոր ռեյնջերները»
13.15 Ս-լ «Գործակալություն»
13.45 Ակումբ «Սպիտակ թութակ»
14.15 Ս-լ «Բուժաշխատողները»
17.00 Վ/Ֆ «Արքաների վերջին փաստարկը» (մաս 1-ին)
17.30 Երաժշտական ալիք
18.15 Ս-լ «Բաֆֆի»
19.30 Ս-լ «Ալֆրեդ Հիչկոկը ներկայացնում է»
20.15 Ս-լ «Սահման. տայգայական սիրավեպ»
21.30 Ծո-ից ծո Հայաստան
22.40 Ս-լ «Իքս մուտանտները»
23.15 Ֆիլմ DVD

ԵՐԵՎԱՆ

07.00 Մուլտֆիլմ
07.30, 23.00 Գեղֆիլմ
09.05 «ТВЦ Մոսկվա» «Ինչ եւ ինչպես»
10.40 «Ավտոռուլա TV»
11.00 «Այս երեկո, այս ժամին»
12.05 «Հեռուստաֆուտբոլ+»
12.50 «ТВЦ Մոսկվա» Գ/Ֆ «Սադկո»
14.25 «Առողջարան»
14.45 Մուլտֆիլմ
16.05 «ТВЦ Մոսկվա» Ս-լ «Ժյուլի Լեսկո»
18.25 «Իմ Երեւան»
18.55 «Ավտոռուլա TV»
19.05 «2PR»
20.05 «ТВЦ Մոսկվա» Շրջագայություն ТВЦ-ով
21.10 «Մաժոր երեկո»
21.30 «Երակ»
22.20 «Ներշնչանք»
00.45 «ТВЦ Մոսկվա» «Իրադարձություններ»
Ավարտին՝ գիշերային կինոսրահ

ՍԻՆԵՄԱՔՍ

06.35 Սարսաֆիլմ «Կարիճի գարունը»
08.00 Կոմեդիա «Էդը հեռուստացույցից»
09.50 Ֆանտաստիկ «Ամրոց-2»
11.20 Արկածային «Կոմս Մոնտե Քրիստո-3»
13.00 Կոմեդիա «9 ամիս»
14.35 Սարսաֆիլմ «Օդային որսորդը»
16.10 Սարսաֆիլմ «Բեսթսելլեր»
17.40 Վեսթերն «Պլանկետ եւ Մակլեյն»
19.15 Հայֆիլմ «Լիրիկական երգ»
20.50 Վեսթերն «Երիտասարդ հրաձիգները»
22.30 Դրամա «Յուրայինը»
01.10 Թրիլեր «8 մմ»
03.10 Սարսաֆիլմ «Հետապնդում»
04.40 Թրիլեր «Անհետացածը»
06.10 Թրիլեր «16 մմ»

ԱՐՄԵՆԻԱ

11.00 Մ/Ֆ «Փայտփորիկ Վուդիի նոր արկածները»
12.00 Լ. Անանիկյանի մարզական ծրագիրը
12.30 «Էրուդիտ»
12.55 «Ակնթարթ»
13.20 Գ/Ֆ «Քինգ-Կոնգը»
15.30 Վ/Ֆ «Ծովային հազվագյուտ ձկներ»
16.00 «Հանդիպում»
16.30 «Թռչող հուսարների էսկադրոնը»
17.50 Վ/Ֆ «Մոսկվա քաղաքի պատմությունը»
18.45 Երաժշտական դադար
19.00 «16»
20.10 Գ/Ֆ «Եղջերավորի ճանապարհորդությունը»
21.30 Գ/Ֆ «Նշանառուն»
23.00 «Երեւանյան գիշերներում»
23.50 Համերգ. երգում է Էրիկ Քլեփթոնը
00.15 Գ/Ֆ «Կախարդանք»

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

9.00 Մուլտծրագիր
10.00 Վերկացիկ
10.15 Մուլտծրագիր
11.00 Մ/ս-լ «Թռչող տնակ» (26-րդ մաս)
11.30 Աստղածաղիկ
11.50 Գ/Ֆ «Անահիտ»
13.00 Երալաշ
13.30 Գ/Ֆ «Զոյ»
15.00 Մ/Ֆ «Մուլան»
16.30 Գ/Ֆ «Չորքոտանի փոքրիկը»
18.00 Մուլտծրագիր
19.00 Վ/Ֆ «Տիեզերք»
20.00 Մեր հայրենիքի մշակույթը
20.15 Մուլտֆիլմ
20.45 Լուսատտիկ
21.00 Գ/Ֆ «Հարսանիք Մալինովկայում»
22.30 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան («Թշվառները», օպերա)

[illegible] Ռեգիոնալ ցանց

8.35, 9.45, 17.40 Համերգ
8.55 «Ավետիս»
9.25, 17.15 Մուլտծրագիր
10.00 Ցերեկային սեանս
17.05, 18.30, 20.00, 21.15 Տեղական լուրեր
18.00 Գ/Ս «Օվկիանոսի պատմությունից»
19.00 «Չհորինված պատմություններ»
20.50 Թաքնված տեսախցիկ
22.40 Ա1+ֆուտբոլ
22.50 «Դիսկավերին» ներկայացնում է
23.40 Գիշերային սեանս

ОРТ

7.45 Երաժշտական կոմեդիա «Չոչիկ» (1-ին սերիա)
9.00, 11.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
9.15 Մ/ս-լ «Անգետիկը լուսնի վրա»
9.45 Հոգեւոր հովվի խոսքը
10.00 Արկածային ս-լ «Շան գործ»
11.15 Ֆուտբոլ. Աշխարհի առաջնություն. 1/8 եզրափակիչ
13.30 Կենդանիների աշխարհում
14.10 Առողջություն
14.50 «Որ հիշեն...». Մ. Գլուզսկի
15.30 Դիսնեյ-ակումբ «Բադային պատմություններ»
16.10 Ռուսական ստվերապատկեր
16.40 Գ/Ֆ «Վայրերն այստեղ խաղաղ են...»
18.20, 19.15 Ա. Մալինինի «10-րդ պարահանդեսը»
20.05 «Կատակ կատակի հետեւից». Մ. Ժվանեցկի, Մ. Զադորնով, Ե. Պետրոսյան
21.00 Ով է ուզում միլիոնատեր դառնալ
22.00 Ժամանակ
22.30 Պ. Օ'Թուլը «Անպարտը» արկածային ֆիլմում
01.05 «Տարվա լավագույն կինոհնարքները» Ա. Շվարցենեգեր, Ջ. Չան, Ս. Սթալոնե
02.35 Կոմեդիա «Թնդանոթային ռումբ» մրցարշավը»

РТР

7.15 Գ/Ֆ «Ուղեկալը լեռներում»
8.50 Գլեբ Սկորոխոդովի կինոպատմությունները
9.00 Երկխոսություններ ձկնորսության մասին
9.30 Սերիալ «Գազանների տիրակալը»
10.15 Ալեքսանդր Սլադկովի «Զինվորական ծրագիրը»
10.30 Ոսկե բանալի
10.50 Առողջություն եւ կյանք
11.25 Բարի լույս, երկիր
12.00 Հեռուստախաղ «Հարյուրը՝ մեկին»
13.00 Գիտություն եւ տեխնիկա
14.05 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
15.05 Աշխարհի շուրջ
16.00, 21.00 Լուրեր
16.20 Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնություն. 1/8 եզրափակիչ
18.30 Լուրեր-Մոսկվա
19.00 Իմ ընտանիքը
19.55 «Անշլագ»
21.25 Հայելի
22.00 Լարիսա Ուդովիչենկոն «Շուբաբաբա Լյուբա» ֆիլմում
23.40 Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության օրագիրը
00.40 Դոնալդ Սազերլենդը «Երկվորյակը» ֆիլմում (ԱՄՆ)
03.00 Բաց ռուսաստանյան կինոփառատոնի փակման արարողությունը

НТВ

7.45 Ս-լ «Երկնագույն ծառ» (Արգենտինա)
8.35 «Ա՜խ, այդ երեխաները»
9.00, 11.00, 13.00, 17.00, 20.00 Այսօր
9.15 Հեքիաթ «Անմահ Կաշչեյը»
10.20 Առանց քաղաքրատոմսի
11.15 Եղանակի տեսություն
11.20 Անկեղծ խոստովանություն
11.50 «Կնոջ հայացք» Ս. Նեմոլյաեւա
12.25 Բնակարանային հարց
13.25 Օ. Եֆրեմովը, Օ. Տաբակովը, Բ. Նովիկովը «Փորձարկման ժամկետ» ֆիլմում
15.25 Բնասերի ճանապարհորդությունները
16.05 Սեփական խաղ
17.25 Մասնագիտությունը լրագրող
17.50 Շարունակությունը՝ հաջորդիվ...
18.55 Ս-լ «Անհայտ մոլորակ»
20.45 Ս-լ «Մոխրոտիկի որս»
21.55 Ջ. Դեւիսը եւ Ս. Ջեքսոնը «Երկար համբույր գիշերով» մարտաֆիլմում
00.25 Պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտ. Արտուրո Գատտի եւ Այվեն Ռոբինսոն
01.30 Էրոտիկ դետեկտիվ «Գաղտնի կյանք» (ԱՄՆ)

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

RADIO VAN FM 103

Радиостанция
"Радио ВАН"

Представляет

Уникальное шоу толстушек "Fat's Show" для участия в котором требуются смелые девушки в возрасте от 18 лет и старше, весом от 90 кг, с данными не соответствующим мировым стандартам.

За справкой обращаться по телефону
54-00-01

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange
ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. հունիսի 14-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Համ.** ABBR	Ցուցակ Listed	Առք* Bid: Լավագույն գին Best price	Առք* Bid: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Առք* Bid: Քանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: Լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: Քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: Նվազ. գին Day low	Առավ. գին Day high	Միջ. կշռ. գին Avg. price	Փոփ.% Avg%	Ծավալ Volume
ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ	ASHBPI	B				58.000.0	58.000.0	7					
ԱՎՏՈԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ Գ/Ն	AVAG	B	1.500.0	1.500.0	10								
ԵՐ. ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ Գ/Ն	EKQG	B	400.0	400.0	10								
ԵՐ. ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԻ Գ/Ն	ERJG	B							2.600.0	2.600.0	2.600.0	34	88.400.0
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B	1.500.0	1.500.0	10								
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B	2.000.0	2.000.0	25								
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HQMQ	B	1.500.0	1.500.0	10								

* Չբավարարված գնման/վաճառքի (առաջարկի/պահանջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ
** 4 նիշից բաղկացած համակարգը բաժնետիրական ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսի համար է. Արտոնյալ բաժնետոմսի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է CO [illegible]
[illegible] ՀՖԲ-ում ներկայումս ցուցակված է 146 արժեթուղթ. Տեղեկությունները ներկայացվում են ՀՖԲ-ում ցուցակված այն արժեթղթերի վերաբերյալ, որոնցով տվյալ առեւտրային նստաշրջանի ընթացքում գրանցվել է գնման/վաճառքի հայտ կամ գործարք. Բոլոր գները ներկայացված են ՀՀ դրամով
ՀՖԲ-ում ցուցակված բոլոր արժեթղթերի գնանշման ամփոփ արդյունքները հրապարակվում են [illegible]
©Armex
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային կայքում www.armex.am

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112

Այս Էրգրուպի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140

Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Զաքիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448

Արմբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32/16
Հեռ.՝ 544657, (09)400699

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804

ԷՄ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815

Էտալոն ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության փող.49/2
Հեռ.՝ 620600

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680

Կապիտալ-Մենեջմենթ ԲԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138

Մ.Գ.Ա. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527

Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 ← ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ → www.spyur.am www.yellowpages.am

Այսօր

ԱՍՏՂԱԳՈՒՇԱԿ 15 հունիս

ԽՈՅ

Լարված, հակասական օր է: Աստղերն զգուշացնում են, որ տղամարդ խոյերը կարող են ունենալ ֆինանսական կորուստներ: Հավանական են բարդություններ ամենամերձավորների հետ: Նույնիսկ կայուն ընտանիքներում կարող են ծագել օտարացում, սերունդների հակամարտություն:

ՑՈՒԼ

Սպասվում են ամեն կարգի անակնկալներ, հաճելի եւ ոչ այնքան: Բայց չարժե որեւէ բանից վախենալ, քանի որ հիմա դուք ի վիճակի եք ամեն ինչ հաղթահարելու: Երեկոն կարող է տպավորվել հին ընկերոջ հետ ձեր հանդիպման շնորհիվ:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ

Օրը կպահանջի ծայրահեղ ուշադրություն եւ արձագանքման արագություն, բնածին ճկունության եւ նրբանկատության դրսեւորումներ: Չի բացառվում, որ օրվա երկրորդ կեսին սպասեք այնպիսի լուր, որին բնավ պատրաստ չէիք:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Էներգետիկ առումով հզոր օր է: Հնարավոր են վնասվածքներ եւ վթարներ: Այսօր կարող են բարդանալ անցյալ ամսվանից մնացած բոլոր խնդիրները: Խեցգետիններից շատերի համար օրը կլինի կայունության սուզման ժամանակահատված:

ԱՌՅՈՒԾ

Ճգնաժամային օր է՝ կապված ինքնարտահայտման, կենսական սկզբունքների եւ հայացքների պաշտպանության հետ: Զերծ մնացեք ֆիզիկական բեռնվածությունից, նոր ծանոթություններից: Հավանական են խարդավանքներ, հիասթափություններ:

ԿՈՒՅՍ

Գործելուց առաջ երիտասարդ կույսերը պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն իրավիճակը եւ բոլոր հնարավոր տարբերակները գտնելով ընտրեն լավագույնը: Եթե ուզում եք ինչ-որ ձեւով աչքի ընկնել, ապա չարժե ջանքեր գործադրել, միեւնույն է, չի հաջողվելու:

ԿՇԵՌՔ

Օրը նպաստավոր է ակտիվ հանգստի, ֆիզիկական վարժությունների կամ մաքուր օդում աշխատելու համար: Աստղերը հովանավորում են ճանապարհորդությունները, զբոսանքները: Ձեր խառնվածքի հակասականությունը կարող է բացասաբար ազդել հարաբերությունների վրա:

ԿԱՐԻՃ

Անձնական կյանքում հնարավոր են անակնկալներ եւ անսպասելի լուրեր: Անկայուն զույգերը կարող են ունենալ վեճեր եւ հակամարտություններ: Ամուր ընտանիքները դժվար կտանեն հարաբերությունների եւ կենցաղային պայմանների փոփոխումը:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Այսօր կարեւոր է վերջնականապես կողմնորոշվել անձնական գործողությունների եւ ցանկությունների մեջ: Օրվա երկրորդ կեսին հավանական են ռոմանտիկ հանդիպումներ: Որպես գործընկերներ, աղեղնավորները չեն կարողանա արագորեն հարմարվել եւ զիջումներ անել:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ

Օրն անցկացրեք ընտանիքում կամ մոտիկ բարեկամների եւ ազգականների հետ: Ուշադրություն դարձրեք առողջությանը: Մի հրապուրվեք ոգելից խմիչքներով: Տարիքի հետ կապված երազը նշան է, որ պետք է վերանայել ծրագրերը կամ հրաժարվել դրանցից:

ՋՐՀՈՍ

Այսօր բարենպաստ ժամանակ է ամուսնանալու, շինարարություն սկսելու, նորոգում կատարելու, բնակության նոր վայր տեղափոխվելու, ճանապարհորդելու համար: Անձնական կյանքում հնարավոր են նշանակալի փոփոխություններ:

ՁԿՆԵՐ

Օրը խիստ աննպաստ է: Հավանական են խաբեություններ եւ վիրավորանքներ: Երեւս ստիպված լինեք ընտրություն կատարել սիրելի գործի եւ ընտանեկան պարտականությունների միջեւ: Ձեր անզգուշության հետեւանքով կարող են ծագել թյուրիմացություններ:

ԽՈՀԱՆՈՑ

Հովհարաձեւ սմբուկներ

Մթերք 6 բաժնի համար. 3 միջին չափի սմբուկ, 3 լոլիկ, 300 գ հոլանդական պանիր, 2 սոխ, 4 պճեղ սխտոր, 1/2 բաժակ ձիթապտղի յուղ, ուրց կամ ռեհան, աղ, պղպեղ:

Սմբուկները կտրել հովհարաձեւ, 1 սմ հաստության շերտերով, չհասցնելով պոչին: Լոլիկները կտրել օղակաձեւ, պանիրը՝ բարակ շերտերով: Կտրել սոխն ու սխտորը: Ձեթի կեսը լցնել մեծ ափսեի մեջ: Վրան շաղ տալ սոխի եւ սխտորի կեսը: Սմբուկի յուրաքանչյուր ճեղքի մեջ սահեցնել լոլիկի մեկ շրջանակ, պանրի 1 շերտ: Այդ տեսքով սմբուկները դասավորել ափսեում, ծածկել սոխի եւ սխտորի մնացորդով, վրան շաղ տալ փշրած ուրցը կամ կտրատած ռեհանը, աղը, պղպեղը: Եփել ջեռոցում 10 րոպե 240 աստիճան ջերմությամբ, հետո ջերմությունն իջեցնել 180 աստիճանի եւ շարունակել եփել մինչեւ պատրաստ լինելը:

529353 Անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վաճառվում է 4 սենյականոց բնակարան Ավան-Առինջ թաղամասում, 132/73 մակերեսով, ունի 2 պատշգամբ, երկաթե դուռ, բարվոք վիճակում է, 14/2 հարկում, ունի ավտոտնակ: Գինը 12.000 դոլար: Հեռ. 61-83-92:

Վաճառվում է 1 սենյականոց բնակարան Մարգարյան փող., քարե շենքի 2 հարկում, ջուրը մշտական, նորմալ վիճակ, փակ տնտ. պատշգամբ: Հեռ. 09495867:

Վաճառվում է 2 սենյականոց բն. 9/9 հարկ, դարձրած 3 սենյականոց, ընդ. մակերեսը 66 քմ, Շարուրի փող. (Չարբախ): Գինը 5000 դոլար: Հեռ. 46-64-13 (ժ. 18-ից հետո):

Վաճառվում է 3+1 սենյականոց բնակարան (150 քմ) կենտրոնում, Տպագրիչների 9 շենքի 1 եւ 2 բնակարանները: Հարմար է օֆիսի համար: Հեռ. 56-44-86:

Վաճառվում է 3+1 սենյականոց բնակարան Սեբաստիա հյուրանոցի դիմաց, 9/7 հարկում (իսպանական սալահատակ, վերանորոգված սանհանգույց, ջրի բաք): Գինը պայմանագրային: Հեռ. 39-96-30:

Վաճառվում է 4 հարկանի առանձնատուն Կիեւյան 2 նրբ. 18 հասցեում, ունի 600 քմ հողամաս, կապիտալ վերանորոգված, լողավազան, սաունա: Հեռ. 22-54-88: Դիմել առանց միջնորդների:

Վաճառվում է 2 հարկանի վարչական շենք ԳՈՒՄ-ի մոտակայքում 2500 քմ տարածքով, ունի ցանկապատված պարտեզ 5900 քմ, երեք կողմից ճանապարհ, 3-րդ հարկ ավելացման հնարավորություն, հարմար է բուհի, օֆիսի, արտադրության համար: Հեռ. 54 55 17, 56 55 65, 23 87 74:

Փոխանակում եմ Երեւանի կենտրոնում գտնվող 76 քմ տարածքը մայրաքաղաքի մերձակայքում գտնվող առանձնատան հետ: Հեռ. 09423833:

Վաճառվում է 1200 քմ սեփականաշնորհված հողամաս «Հայֆիլմի» մոտակայքում (Քասախ-Ավան): Գինը պայմանագրային: Հեռ. 57-70-91:

Վաճառվում է 800 քմ տուն-հողամաս Օշականում: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 34-40-71:

- Վաճառվում է 250 քմ նորոգված տարածք: Հասցեն Գայի պող. 1 շենք (նախկին շինանյութի խանութ), հեռ. 61 69 22: Գինը պայմանագրային:
- Վաճառվում է կենտրոնում 80 քմ կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը մշտական: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:
- **Տրվում է վարձով** տարածք Ամիրյան փողոցում, 1 սենյակը 25 քմ, երկրորդ սենյակը 20 քմ, առանձին մուտքերով: Հարմար է հացի եւ խմորեղենի փռերի, կոշիկի արտադրամասի եւ օֆիսի համար: Հնարավոր է նաեւ առանձին վարձակալում: Հեռ. 56-44-86:
- Տրվում է վարձով 3 սենյականոց բնակարան Սախարովի հրապարակում, կահավորված, բարեկարգ վիճակ, մշտական տաք/սառը ջուր: Հեռ. 56-41-71:

Վաճառվում է 500 քմ ցանկապատված պտղատու այգի Խարբերդում, կա կիսակառույց շենք: Գինը պայմանագրային: Զանգահարել 25-47-21, Ժաննային:

- **Տրվում է վարձով** տուն ԳՈՒՄ-ի մոտ, 2.5 սենյականոց, 9/8 հարկում, նոր վերանորոգված, կահավորված, սառնարան, ճաշ. հեռուստացույց, տաք ջուր, անկողին, սպասք: Գինը 180 դոլար: Հեռ. 53-36-74:
- **Կգնեմ** 1 սենյականոց բնակարան քաղաքի փոքր կենտրոնում, մինչեւ 11.000 դոլարի սահմաններում: Հեռ. 53-73-75:

Վաճառվում է ֆրանսիական արտադրության ALCATEL 511 բջջային հեռախոս, գինը 150 դոլար: Հեռ. 09423833:

Վաճառվում է բջջ. հեռախոս SIEMENS S 25 I, գինը 165 դոլար: Հեռ. 09428243:

- Վաճառվում է **CD փոխանակիչ** «CHANGER», 6 հասանոց KENWOOD: Գինը 150 դոլար: Հեռ. 09404403:
- Վաճառվում է սառնախցիկ: Հեռ. 53-36-74:
- Վաճառվում է նոր փաթեթ 150x60 սառնարան SUPER GENERAL, գինը 350 դոլար, հեռուստացույց SUPRA ճապոնական, 54 անկյունագծով, վերջին մոդելի, երաշխիքի մեջ, գինը 200 դոլար, դաշնամուր LIRA, սեւ գույնի, 2 ոտնակ, լավ վիճակում է, գինը 250 դոլար, հեռ. 61-83-92:
- Վաճառվում է 1 տ բեռնատարողությամբ **վերելակ**: Հեռ. 09-41 90 18:
- Վաճառվում է մետաղյա ավտոտնակ Դեմիրճյան փողոցում: Հեռ. 58-38-68:
- Վաճառվում է մետաղյա ավտոտնակ Աղայան փողոցում, հեռ. 56-83-75:
- Վաճառվում է մետաղյա ավտոտնակ 3x5.5: Հեռ. 23-91-33:

Վաճառվում է ՊԱԶ 672 մակնիշի ավտոբուս, 86 թ. արտադրության, բարվոք վիճակում է, գինը 800 դոլար, հեռ. 34-68-30:

Վաճառվում է 2107 մակնիշի ավտոմեքենա, 1994 թ. արտադրության, փոխ. տուփը 5 աստիճան, գույնը սպիտակ: Գինը 2000 դոլար: Հեռ. 09495295:

Վաճառվում է ԳԱԶ-2410 մակնիշի ավտոմեքենա 86թ. արտադրության, նորմալ վիճակում, շարժիչի վերանորոգումից հետո վազքը 3500 կմ, ունի SONY մագնիտոֆոն, 4 հատ նոր անվադողեր, 2002 թ. տեխ. ստուգումն անցած: Գինը 1800 դոլար: Հեռ. 09 49 73 06:

Վաճառվում է ՊԱԶ 672 մակնիշի ավտոբուս 80 թ. արտադրության, լավ վիճակում: Հեռ. 53 74 27 (Սերուժան):

MERSEDES BENZ E 230 մոդելի նոր մեքենան իր վարորդով կծառայի արտասահմանից ժամանած հյուրերի համար վարձավճարով: Դիմել 45-59-69, Հովիկ, կամ 09496521, Մարիետա:

Վաճառվում է AUDI-80 մակնիշի ավտոմեքենա (89 թ. արտ.), դիզելային վառելանյութով, կարմիր, լավ վիճակում: Գինը նախնական 3000 դոլար: Հեռ. 39-34-52:

Վաճառվում է 1992 թ. արտադրության սեւ գույնի BMW-525 TD մակնիշի ավտոմեքենա: Հեռ. (09)42-02-71:

- Անդրեաս Մելոյանը փնտրում է 1943 թ. Ստեփանավանում իր հետ 6 ամիս ծառայած Լեոնարդին: Զանգահարել 65-22-36:
- Վաճառվում են բրոնզաձույլ իրեր (բրա, էլեկտրաջահ, մոմակալ, նավակ, պատվանդան): Հեռ. 42-95-73:
- Վաճառվում է «Կոմիտաս» դաշնամուր շագանակագույն, 2 ոտնակով, չօգտագործված, 84 թ. արտադրության, շատ լավ վիճակում: Գինը 200 դոլար: Հեռ. 28-59-25, Աշոտ:
- Վաճառվում է բենզոագրեգատ, ջեռուցման կաթսա, չհրկիզվող պահարան, երկաթյա պահարան, վրան 6 տեղանոց, մանկական փայտե սեղան, գրադարակ կախովի, երկաթյա դուռ ցանկապատի: Գները պայմանագրային: Հեռ. 48-68-96, Ներսես:
- Ֆրանսերեն սովորել ցանկացողներին վաճառում եմ տեսաերիզ: Գինը 5000 դրամ: Հեռ. 53-36-74:
- Մասնավոր **հետախուզական եւ իրավաբանական ծառայություն** Հեռ. 0948-9967:
- Համակարգիչների ծրագրային եւ սարքային անսարքությունների նորոգում կանչով: Հեռ. 25-79-10:
- Առաջարկում ենք դահլիճների, բնակարանների ցանկացած տեսակի ոչ ստանդարտ ջահերի պատրաստում եւ տեղադրում: Վճարումը փոխանցումով կամ կանխիկ: Հեռ. 46-76-16, 46-05-23:
- Կուրսային եւ դիպլոմային աշխատանքների մուտքագրում, այցետոմսերի, բլանկների, հրավիրատոմսերի, օրացույցների, պիտակների պատրաստում, համակարգչային գրագիտություն, ինտերնետ եւ E-mail ծառայություն: Հեռ. 22-47-05:
- Կսովորեցնեմ խոսակցական անգլերեն շատ մատչելի գնով: Հեռ. 56-79-15, Վիկային:
- **Մերսման** որակավորում ունեցող բժշկուհին հրավիրում է բուժական, կազդուրիչ, կետային եւ ընդհանուր մերսման: Հեռ. 22-92-92 (ժամը 10:00-16:00), 25-92-29:
- Արեւելահայերեն, արեւմտահայերեն դասական եւ աբեղյանական ուղղագրությամբ գրքերի խմբագրում, հրատարակության պատրաստում եւ սրբագրում, թարգմանություններ: Հեռ. 48-62-16, 53-20-29, Գեւորգ:
- Վաճառվում է 900 քմ սեփական հողամաս Նորքի այգիներում, որտեղից բացվում է Մասիսի եւ քաղաքի գեղեցիկ տեսարան: Գինը 11.000 դոլար: Հեռ. 65-10-94:
- Վաճառվում է գերմանական «Stadsfurt» մակնիշի 180 հեռուստացույց, գունավոր, 61 սմ անկյունագծով, 90թ. արտադրության, լավ վիճակում: Հեռ. 53-73-75:
- Վաճառվում է գերմանական «КОМБАИН» (միկսեր, սրճաղաց, մսաղաց եւ այլն): Հեռ. 25-31-56, 25-18-45:
- Վաճառվում են փոքրիկ սեղան, չինական ծածկոց 2 մահճակալի համար, սեւ փայտից վիետնամական սկուտեղ, սեւ փայտից չինական ծաղկաման, բյուրեղապակյա սկահակ մրգերի համար, նոր երկար կեղծամ, գույնը կարմիր, մեծ խոհարարական հանրագիտարան (կապույտ): Հեռ. 25-31-56, 25-18-45:
- Պահանջվում են բանվոր փականագործներ, եռակցող, հյուսն, ատաղձագործ, բուֆետապան, ռեստորանի երաժիշտներ, էլեկտրիկ, խոհարար, պարող պարուհիներ, երգիչ երգչուհիներ, փայտագործներ: Հեռ. 236001, 232362:
- Վաճառվում է Սուրեն Երզնկյանի 1938 թ. Փարիզում ֆրանսերենով լույս տեսած «Ստալինի կյանքը» գիրքը: Հեռ. 61-31-22:
- Ընդունվում են խաչբառերի պատվերներ տարբեր քառատեսակներից ըստ պատվիրատուի ցանկության: Դիմել 57-70-27 (10:00-18:00) եւ 45-70-27 (16:00-24:00), Մինաս:
- Կգնեմ easy card: Հեռ. 52-93-53:
- Համակարգիչների սպասարկում, համալրող սարքերի եւ ծրագրերի ինստալյացիա էժան եւ որակով: Հեռ. 35-55-03 կամ 35-87-71, Հակոբ:

Բուժում: 1. Նեւրոզներ, վախ, դեպրեսիա, հիստերիա... 2. Նեւրալգիաներ: 3. Մաշկավեներական հիվանդություններ: 4. Հենաշարժողական համակարգի խնդիրներ: 5. Ինֆեկցիոն բարդույթներ: 6. Իմպոտենցիա (ցանկացած մակարդակի): 7. Մերսում բուժական, առողջարարական: 8. Քարեր լեղապարկում, երիկամներում, միզապարկում եւ այլն առանց վիրահատական միջամտության: Հեռ. 25 31 51, 26 01 59:

- Կատարում եմ թարգմանություններ անգլերենից հայերեն եւ հակառակը: Հեռ. 23-07-86:
- Վաճառվում է հեռուստացույց «ГОРИЗОНТ 61 ТЦ», հեռակառավարիչով, դեցիմետր. բլոկ: Հեռ. 25-18-45, 25-31-56:
- Վաճառվում է երաժշտական կենտրոն «РАДИОТЕХНИКА» AC90 դինամիկներով: Հեռ. 25-18-45, 25-31-56:
- Կգնեմ բջջային հեռախոս նոր եւ օգտագործված: Հեռ. 52-93-53:
- Պարապում եմ անգլերեն բոլոր տարիքի դպրոցականների համար: Վարձը 15 դոլար: Հեռ. 36-34-15:
- Ձեր տանը կկարեմ վերմակ եւ ներքնակ: Հեռ. 23-07-86, Հռիփսիկ:

Սկանվորդ

1

2

- Կարտոֆիլի բզեզի «բնօրրանը»
- Գաքայի «միջուկը»
- Էվերեստ
- «Քարացած» միտք
- Ստեռլինգի «կողակիցը»
- «Պահածոյացված» խոտ
- «Գասպարավարի» մարզաձեւ
- Եվպատորիա, ..., Սիմֆերոպոլ
- «Ծագումով աֆրիկացի» այծքաղ
- «Յոթ երգ Հայաստանի մասին»
- Գի դը Մոպասան, Էմիլ ...
- Դետեկտիվագիր անգլուհին
- Վարորդի «գրավոր սարսափը»
- Ջերքի եւ դրան «միջնորդ»
- Հիվանդ
- Խոսքի արատ ունեցող
- Աստվածաշնչյան հեղինակ
- Եկվորը տեղացու համար
- Շատ խոշոր մարտանավ
- Հոգեւորական «մենակատեղի»
- Ռեստորանային «գրական ժանր»
- Սեւանը «խնամող» ... գետ
- Նախկին Ապարան
- «Ծովահրեշի» կոմսուհին
- Դերձակ Փիսոյի «կոչումը»
- Սար ու ձոր, ... ու անտառ
- Հենցելը Գրետելի համար
- Ընդունված հիստուկաց
- Հայկական «էքնիկ» օրաթերթ
- Քքի «հարեւան»
- Նոր կյանքի սկիզբ
- Լույս
- Ռադիոյի «Գյուղնաց տատը»
- «Նեգր» երաժշտություն
- Ճաշի «բաժանարարը»
- Պիոներպալատի «միավոր»
- Յողային չափ
- Բեռնատարի «մեջքի լուծը»
- Թարթիչները սեւացնող ներկ
- Դրան հաջորդում է կտորվածքը
- Պատուհանն շրջանակ, ...
- Ճատրակ, «նախամատ»
- Խոհարարի տապակող «զենքը»
- «Կիսաինդոնեզացված» կղզի
- Ամենակարճանուն գինին
- Տուպ-Վանի I արքան
- Յենձվում է
- Պագանինիի ջութակի «միակը»
- Ծառայողական «սանդղակ»
- «Էմիրաքների» բնակիչ
- Օդի ըմպանակ, գինի ...
- Տկողենու պտուղը
- Նորելուկ բույս
- Պարանից կախված սպիտակեղեն
- Գոգը այլ կերպ
- Թեորեմ
- Ճյուղի, վազի հենակ
- «Ձձնված» հագուստ
- Գութանի բացած փոսը
- Երկար բարակ, լայն...
- Ռուս երգչուհի Վիկա ...
- ... Չալդրանյան
- The end
- Վիրավորական «սեւամորթ»
- Եւ Լոռեցի, եւ Սեւքարեցի
- ... Մոնտե Քրիստո
- Ողիսեւս
- Ժլատին նաեւ ասում են ...
- Դեռեւս կենդանի
- Պինգ-պոնգ
- ... ու գրականություն
- Եւ Նիկոլաեւը, եւ Կրուտոյը
- Եւ երդում, եւ միաբանություն
- Մայքլ Ջորդան. «... Բուլզ»
- 2
- Ջրի կաթիլ բույսի վրա
- Գյուղացի
- Չարենց, ... Քոքանձյան
- ... Բեսինջեր
- Գազար, ..., փեշ
- «Կրտսեր» Արարատ
- Յարպուն
- Համբերատար ... երանելի
- Խարխված գլխի տակինը
- Ամբոխ կամ ... բազմություն
- Թիֆլիսաբնակ հայ պատմաբան
- Վարդան Այգեկցի, Մխիթար ...
- Երանդուն, փութաջան
- Շտրաուս
- Խենթ, խեւ
- 3
- «Հայֆիլմ», համր կինո
- Ընկնել սար ու ...
- Շերիլին Սարգսյան

3

4
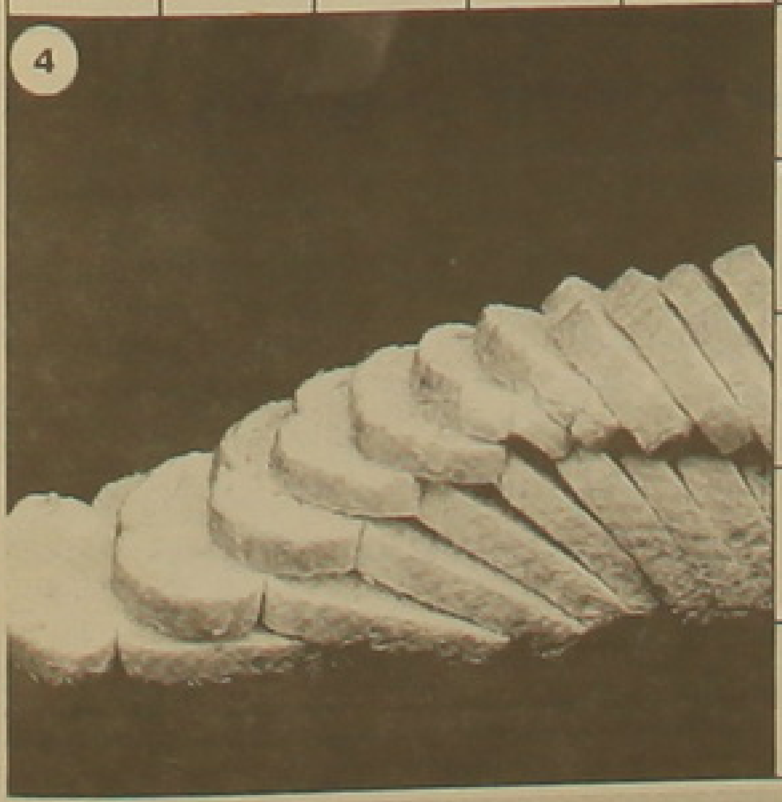

5

ԼՈՌԻ

Տեղատարափ անձրեւներ եւ կարկուտ Թումանյանի գյուղերում

Ինչպես երեկ տեղեկացանք Լոռու մարզպետարանի գյուղատնտեսության եւ բնապահպանության վարչությունից, հունիսի 13-ին, առավոտից մինչեւ կեսօր տեղացած հորդառատ անձրեւի եւ կարկուտի պատճառով մեծ վնաս է հասել Թումանյանի տարածաշրջանի մի շարք գյուղերի, մասնավորապես Չորագյուղի, Օձունի, Ծաթերի, Լորուտի, Աթանի, Մարցի, Դսեղի ցանքատարածքներին։

Նույն օրը, ժամը 18-ի սահմաններում, տեղատարափ անձրեւից հետո Ծաթեր գյուղից անձրեւաջրերը հոսել են Չորագետսական գյուղի ուղղությամբ։ Գյուղի դպրոցի եւ տների նկուղները հեղեղվել են։ Այդ մասին տեղեկացանք Լոռու մարզի արտակարգ իրավիճակների եւ քաղպաշտպանության վարչությունից։

Կազմվել են հանձնաժողովներ. տեղերում ճշտվում են վնասի չափերը։

Զգուշացեք գայլերից

Ինչպես տեղեկացանք Վանաձորի թիվ 1 հիվանդանոցային համալիրի բժիշկ Էդուարդ Հակոբյանից, վերջերս հիվանդանոց էր ընդունվել 31-ամյա Արտակ Աթոյանը՝ աջ ձեռքի եւ ոտքի, կրծքավանդակի աջ մասում գայլի կծածի վերքերով։

Ա. Աթոյանը պատմեց, որ գայլի հետ չարաբաստիկ հանդիպումը տեղի է ունեցել Խնձորուտի անտառներում, ուր տուժողը գնացել էր ուտելի խոտաբույսեր հավաքելու։ Տարօրինակ ոտնաձայներից գլուխը բարձրացնելով՝ նկատում է գայլի ձագեր, որոնք փախչում էին առջեւից։ Դեռ չէր հասցրել հիանալ փոքրիկ գայլուկներով, երբ մայր գայլը երկու ցատկով հարձակվել է նրա վրա եւ բռնել աջ ոտքի մկաններից։ Հաջորդ «նպատակակետը» տուժողի կոկորդն էր, սակայն նա արագ կողմնորոշվում եւ կոկորդի փոխարեն աջ բազուկն է «հրամցնում» գայլին։ Այդ նույն պահին ձեռքի տակ գտնվող դանակով հարվածում է գայլին, որը փախչում է։

Հիվանդը երեկ արդեն դուրս է գրվել հիվանդանոցից։

ՄԱՆՎԵԼ ՄԽԻԹՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Խնդրվում է բոլոր կազմակերպություններին եւ քաղաքացիներին Սամվել Սարգսյանի վերաբերյալ իրենց հայտնի տեղեկությունները հայտնել Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարան կամ զանգահարել 24-01-61 հեռախոսահամարով։

ԱՐԱԲԿԻՐ ԵՎ ՔԱՆԱՔԵՌ-ԶԵՅԹՈՒՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ԱՏՅԱՆԻ ԴԱՏԱՐԱՆ

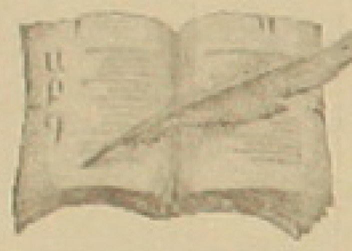

ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՏՈՒՆ

ԾԱՂԿԱՁՈՐ

Հայաստանի հյուրանոցներից միակը, որն արժանացել է ISO-9002 որակի միջազգային հավաստագրի։

Գիտաժողովների, կոնֆերանսների, սեմինար-խորհրդակցությունների սպասարկումը - մեր մասնագիտացումն է։

Մենք երաշխավորում ենք՝
Լավագույն պայմաններ լիակատար հանգստի եւ արդյունավետ աշխատանքի համար

ՎԱՅԵԼԵՔ ԾԱՂԿԱՁՈՐՅԱՆ ԲՆՈՒԹՅԱՆ ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ԶԱՐԹՈՆՔԸ

Tel: 281081, 282101, Fax: (023)-62160,
E-mail:writers@hrazdan.am

Мы работаем 11 лет в СНГ

WWW.IMMBRIDGE.COM

ЭМИГРАЦИОННЫЙ МОСТ

ВЫЕЗД В США

ПОЗДРАВЛЯЕМ ПОБЕДИТЕЛЕЙ GREEN CARD

ГАРАНТИЯ
ВЫЕЗД В США
или
полный возврат денег

только КАЖДЫЙ ВТОРОЙ
ПОЛУЧИТ РАЗРЕШЕНИЕ НА ВЫЕЗД
ПОСЛЕ ТОГО, КАК
- ВОВРЕМЯ подаст документы
- ДОКАЖЕТ материальную самостоятельность
- БУДЕТ ИМЕТЬ СПОНСОРА-работодателя
- ПРАВИЛЬНО оформит документы
- ПРОЙДЕТ СОБЕСЕДОВАНИЕ с консулом

АРМЕНИЯ, г.ЕРЕВАН (3741) 27-17-08 УКРАИНА, г.ЛЬВОВ (380322) 97-16-70

Для получения БЕСПЛАТНОЙ информации о возможности выезда в США и Канаду присылайте конверт с обратным адрессом
375010, г.Ереван-10, а/я 127

The World Health Organization Regional Office for Europe invites applications for the post of Liaison Officer in Armenia

The incumbent will be working in the WHO Country Office in Yerevan. He/she will participate in representing WHO in the country and in managing the WHO Country Office in all aspects of administration and finance within the given authority. He/she will support the Member State in improving its health system by providing technical and advisory support in health sector development and intersectoral collaboration, and facilitate mobilisation of resources for health.

We are looking for a person with a university degree in medicine, public health or social sciences, and preferably a Master degree in Public Health and/or postgraduate training in health management. Familiarity with WHO policies and programmes. At least five years experience of managing health programmes/systems at national level. International experiences an asset. Applicants should have a very good knowledge of English. Candidates must be nationals of Armenia. Shortlisted candidates will have to undergo a written test in English.

For detailed vacancy notice and Personal History Form please contact:

1) *Human Resources Services, WHO Regional Office for Europe, Scherfigsvej 8, DK-2100 Copenhagen, Denmark (Fax: +45.39.17.18.77; E.mail: fyo@who.dk)*

2) UNDP Country Office, 14 Karl Liebknecht Str , 375010, Yerevan, Armenia. Tel. 54 38 12 ext. 108 Contact person, Ms. Naira Olkinyan, Personal Assistant

Closing date for receipt of applications: 8 July 2002

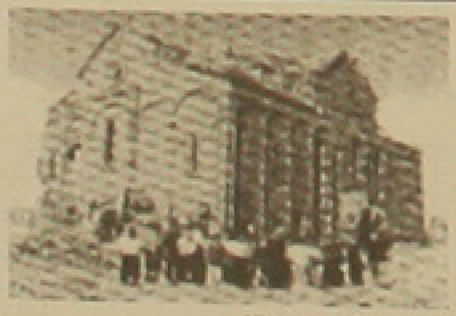

«ԱՆԻ ՏՈՒՐ» տուրիստական գործակալությունը հուլիսի 5-ից սկսած կազմակերպում է 7-9-օրյա շրջագայություններ դեպի ակունքներ՝ նվիրված Նարեկացու

«Մատյան ողբերգության» 1000-ամյակին։

Դուք եզակի հնարավորություն ունեք այցելելու Մեծն Նարեկացու ծննդավայր Նարեկ գյուղը։

Շրջագայությունների ընթացքում դուք կլինեք նաեւ Կարսում, Իգդիրում, Բայազետում, Վանում, Աղթամար կղզում, կտեսնեք Մուշն ու Սասունը, Սուլուխի կամուրջը, Էրզրումն ու Սարիղամիշը, Բիթլիսն ու Ալաշկերտը։

Մեր հասցեն՝
Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, Միությունների տուն, 79-րդ սենյակ Հեռ. 56-00-08, 57-55-76

www.anitour.am

«Անի Տուր» - Մեզ հետ դեպի ակունքներ

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների (գործատուների) միությունը խորին ցավակցություն է հայտնում հայտնի գործարար, միության անդամ Փայլակ Հայրապետյանին սիրելի որդու

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԻ

վաղաժամ մահվան առթիվ։

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան 14. 06. 2002 Գինը 100 դրամ